

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

kapı

HALİL CİBRAN VADİNİN PERİLERİ

HALİL CİBRAN

1883 yılında Lübnan'da doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göçmüş olan Cibran, 1900'lerin başında Beyrut'ta da kısa bir süre yaşadı. Bir süre Fransa'da da yaşayan ve Rodin'in atölyesine devam eden şair, ömrünün büyük bölümünü ABD'de geçirmiş ve 1931 yılında hayata veda etmiştir.

Şiirleri bütün dünyada büyük yankıları uyandıran Cibran, dünyanın birçok diline çevrilmiş ve aynı coşkuyla okunmuştur. Hayatının etrafında örülen "efsanevi" gerçeklik, ona "deha" denilmesine yol açmıştır. Sadece şiir yazmakla kalmamış, resim yapmış ve resmin yanında sanatın birçok dalıyla ilgilenmiştir. Resimleri, dünyanın çok önemli galerilerinde halen sergilenmekte, şiirleri dünyanın çeşitli dillerine çevrilmekte ve kendisine sık sık atıf yapılmaktadır. 21. yüzyılın bazı "pop ikon"larının ondan söz etmesi, Cibran'a olan ilgiyi çoğaltmıştır. 1923 yılında yayımlanan *The Prophet* ("Nebi" / "Tanrı Elçisi") isimli kitabı, Cibran'a asıl ünü kazandıran kitaptır.

"20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri" olarak da anılmaktadır.

CAHİT KOYTAK

Şair. 29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İ.T.Ü. Kimya Fakültesi mezunu. Uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınıni yönetti. İngilizceden, Fransızcadan, kitaplar çevirdi. Haziran 2010'tan beri *Taraf Gazetesi*'ndeki köşesinde Pazartesi günleri düzenli şiir yayımlıyor. Yayımlanmış şiir kitapları: *İlk Atlas*, *Gazze Risalesi*, *Yoksulların ve Şairlerin Kitabı* (3 cilt), *Yeni Başlayanlar İçin Metafizik*, *Cazın İrmakları*. Yayına hazır 10 şiir kitabı ve bir *Kur'an* çevirisi yayın programında. <https://rantey.org>

Kapı Yayınları 304
Edebiyat 86

Vadinin Perileri
Nympys of The Valley
Halil Cibran
Türkçesi: Cahit Koytak

1. Basım: Temmuz 2012

ISBN: 978-605-4683-11-6
Sertifika No: 10905

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

© 2012, Cahit Koytak

© 2012; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları

Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76

e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com

www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 12088

Çiğdemhazırlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa / İstanbul

Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım

Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

Vadinin Perileri

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

MARTHA

I

O daha beşikteyken babası, on yaşına basmadan da annesi öldü. Ve öksüz Martha, karısı ve çocuklarıyla yaşayan ve Lübnan'ın inanılmaz güzel vadilerinden birinde, halkı toprağın ürünleriyle geçinen küçük bir köyde, yoksul bir komşunun evine sığındı.

Babası öldüğünde, ona isminden ve ceviz ağaçlarıyla kavak ağaçları arasında yoksul bir kulübeden başka bir şey bırakmamıştı. Annesinden de, yalnızca kederli bir yüz, gözyaşları ve öksüzlüğü kalmıştı. Doğduğu köyde bir yabancıydı; sık ağaçların, sarp ve yüksek kayaların arasında yapayalnızdı. Her sabah, sağlam bir ineğin peşinde, kadidi çıkmış giysiler içinde ve çıplak ayakla, vadide otun bol olduğu bir yere yürür ve ineği otlağa salıp, kendisi bir

ağacın gölgesine otururdu. Kuşlarla birlikte şarkı söyler, ineği, bol yiyeceğinden ötürü kıskanarak, açlıktan, yalnızlıktan, bazen kendini kaptırıp dereyle birlikte gözyaşı dökerdi. Çiçekleri inceler, onların üzerinde kanat çırpıp dolaşan kelebekleri izlerdi. Akşamüzeri güneş ufka iyice yaklaşmış, açlık da onu iyiden iyiye zorlamaya başlayınca kulübeye döner ve sofrada vasisinin kızıyla yan yana sofraya oturur; biraz kuru meyve ve sirkeyle zeytinyağına yatırılmış fasulyeyi katık yaparak kuru mısır ekmeğini iştahla yerdi. Yemekten sonra, yere kuru bir hasır serer ve çıplak hasırın üzerinde, başını yüzükoyun kollarına yaslayarak uzanıp yatar; hayatın, düş ya da gerçek hiçbir şeyle bozulmayan kesintisiz bir uyku olmasını dileyerek içini çeker ve uykuya dalar. Şafak yaklaşırken, vasisi, evle ilgili bazı işler için, onu kaba, hoyrat bir biçimde uykudan uyandırır. O da adamın öfkesinden ve sert tepkilerinden korkarak uyanır, sıçrayarak ayağa kalkardı. Yıllar, o uzak tepeler ve vadiler arasında, talihsiz Martha için böyle geçip gitti.

Günü gelince, o da yüreğinde, daha önce hiç bilmediği, tanımadığı değişik duyguların uyandığını hissetmekte gecikmedi. Bir çiçeğin tam göbeğini koklarken alınan keskin kokuya benzeyen bir şeydi, bu; içi düşlerle ve tuhaf düşüncelerle dolup taşıyordu. Yolu üzerinde bir dereyle, bir ırmakla karşılaşan bir karaca sürüsünü andıran bir düşler ve düşünceler sürüsüydü... Artık bir kadın olmuştu ve kendini, belirsiz bir tarzda biraz taze ve bakir bir toprağa benzetiyordu. Bir toprak ki, kadınlığa ilişkin bilginin tohumları daha yeni ekilecek ve üzerinde tecrübenin izleri daha yeni yeni seçilmeye başlanacaktı. İçine kapalı, saf ruhlı bir kızdı ve kaderin hükmü onu, hayatın yılın mevsimlerine göre belirlenmiş katı süreçlerle geçtiği bir çiftliğe sürgün etmişti. Sanki yeryüzüyle güneş arasında bir yerde yaşayan, sessiz, unutulmuş, geleceği olmayan bir Tanrı'nın gölgesi gibiydi bu kız.

Biz hayatının çoğunu kalabalık şehirlerde geçiren insanlar, Lübnan'ın uzak ve kuytu köşelerine sıkışmış küçük kasabalar da ve köylerde yaşayan insanların hayatı hakkında çok az şey biliriz. Biz şehirliler modern uygarlığın akıntısıyla taşınırız bilmediğimiz yerlere, tanımadığımız hayatlara. Unutmuşuzdur -yahut öyle söyleriz- saflığın, yalınlığın, ruhsal arınmışlığın basit, açık seçik ve güzel yaşama öğretisini. Oysa, dönüp baksak göreceğiz, böyle bir hayatın baharda gülümseyerek yakınımızda dolaştığını; yaz güneşi altında uyukladığını, güz mevsiminde kendini hüzünlü bir hasat telaşına kaptırdığını ve kışın da kış uykusuna çekildiğini, tıpkı Tabiat anamızın az ya da çok her yerde yaptığı gibi. Biz şehirliler varlıkça daha zenginiz köylülerden; fakat onların ruhları daha soyludur bizimkilerden. Biz şehirliler ekmesine çok ekiyoruz belki, ama hiçbir şey hasat ettiğimiz yok. Oysa ne ekerlerse eksinler, mutlaka bir şeyler hasat ediyor onlar. Biz şehirliler açgözlülüğümüzün tutsaklarıyız;

ama onlar kendi huzur ve hoşnutluklarının çocukları gibiler. Biz şehirli, hayatın kadehinden acı, umutsuzluk, korku ve yılgınlık karışımı bir içki içiyoruz; oysa onlar soylu bir yetinirlikle yalınlığın ve duruluğun içkisini yudumluyorlar.

Martha on altı yaşına vardığında, ruhu, bahar mevsiminde kırların bütün tazeliğini, diriliğini, sevimliliğini yansıtan parlak bir ayna gibiydi; ve yüreği, içine düşen sesleri derinleştirerek, ezgileştirerek yankıya çeviren geniş bir vadi gibi...

Doğanın hüznü ve kederle dolu göründüğü bir güz günü, Martha, bir pınarın yanında oturmuş, ağaçların dallarından, bir şairin hayalhanesinden kurtulan uçuk hayaller ve düşünceler gibi uçuşan sarı yapraklara bakıyor, rüzgârın yapraklarla oynadığı, ölümün insanların ruhlarıyla oynadığına benzeyen, oyunu izliyordu. Çiçeklere bakıyor ve onların içlerine kapandığını, taş yapraklarının kurduğunu, dökülüp gittiklerini görüyordu. Çiçekler, savaş ve karışıklık dönemlerinde değerli taşlarını, takılarını saklayan kadınlar gibi, tohumlarını toprağın altında gömüyorlardı.

Martha, bir g z günü,    eklere, ağaçlara işte bu düşüncelerle bakıp, yazın geçip gitmesinin onlarda bıraktığı hüznü ya arken, vadinin çakıl taşları üzerinde bir atın toynak seslerini i itti. Ba ını arkaya çevirdi ve kendisine doğru yaklaşan bir atlı gördü. Hali tavrı ve üzerindeki giysiler, mutlu ve zengin biri olduğunu söylüyordu bu adamın. Adam, atından indi ve Martha'nın daha önce kendisine karşı kimsede görmediği kadar kibar bir hareketle selam verdi ona.

“Kıyıya götüren yolu kaybettim,” dedi. “Bana yolu gösterebilir misiniz?”

Pınarın başında genç bir servi gibi dimdik ayakta duran kız, “Ben bilmiyorum, ama gidip sorabilirim vasimden. Bu yolu o biliyordur mutlaka,” diye yanıtladı adamı. Bunları söyledi ve söylerken de, güzelliğini, inceli ini artıran bir çekingenlik ve alçak

gönüllülükle karışık bir korku durdu. Adam onu durdurduğunda, gitmek üzereydi. Adamın genç damarlarında dolaşan kızıl şarap, güçlü bir atarla göğsüne, yüreğine hücum etmişti. Kıza, “Hayır, gitmeyin!” derken bakışları değişti. Martha, merak içinde öyle ayakta dikilip kaldı; çünkü yabancının sesinde onu hareket etmekten alıkoyan tuhaf bir güç vardı. Adamın bir bakışını yakaladı. Evet, adam ona dikkatle bakıyordu, fakat o bu bakışın anlamını çözemiyordu. Adam ona güldü, sonra öylesine etkileyici bir bakışla baktı ki, bu bakış, tatlılığı, sıcaklığıyla Martha’da düpedüz ağlama isteği uyandırdı. Yabancı, bakışlarının, kızın çıplak ayaklarında, ince ve düzgün belinde, uzun boynunda, sık ve yumuşak saçlarında arzuyla dolaşmasına engel olamadı. Tutkuya varan bir ilgiyle, kıza güneşin armağan ettiği parlak ve pürüzsüz teni ve doğanın diri tuttuğu, güçlendirdiği güzel kolları belleğine kaydetti. Fakat kız, sessiz ve çekingen kaldı. Gitmek istemiyordu, fakat gitmek istemediğini, söyleyecek gücü de bulamıyordu kendinde.

Süt ineği o akşam eve Martha’sız döndü. Martha’nın vasisi kırlardan eve geldiğinde, onun eve dönmediğini öğrenince, hemen aramaya çıktı; dağ bayır bakmadığı kuytu bırakmadı; fakat bulamadı onu. İsmiyle seslendi ona, fakat, sesinin yankısından ve ağaçların, çalıların arasında esen rüzgârın uğultusundan başka bir yanıt alamadı. Üzüntü içinde kulübesine döndü ve durumu karısına anlattı. Kadıncağız kendi kendine, “Rüyamda onu yırtıcı bir hayvanın pençeleri altında gördümdü. Canavar onu paralarken, o hem gülüyor, hem ağlıyordu,” diyerek gece boyunca sessiz sessiz ağladı durdu.

Martha’nın o güzel köydeki hayatı hakkında toplayabildiğim bilgi bu kadardı. Bunları, onu çocukluk günlerinden beri tanıyan yaşlı bir köylüden öğrendim. Arkasında, vasinin karısının gözünde birkaç damla gözyaşından ve vadide esen sabah

rüzgârının sırtında bir süre dolaşan acıklı bir hatıradan başka bir şey bırakmadan, yitip gitmişti. Öyle silik bir hatıraydı ki bu, bir çocuğun nefesiyle pencere camında bıraktı buğuyu andırıyordu ve onun gibi çok geçmeden belleklerden silinip gitti.

Kolejin yaz tatilini Kuzey Lübnan'da geçirdikten sonra, 1900 yılının sonbaharında Beyrut'a döndüm. Bir hafta boyunca okul arkadaşlarımla şehrin çevresinde gezip dolaşarak, gençliğin açlığını çektiği, evde de, bir dersliğin dört duvarı arasında da hasret kaldığı özgürlüğün tadını çıkardık. Özgürlük, kafesinin kapısını açık bulup uçan, sevinçten nereye konacağını bilemeyen ve kalbi kurtuluşun coşkusu ve şaşkınlığıyla çarpan bir kuşa benziyordu.

Gençlik harikulade bir düştür, fakat onun hoşluğu, tatlılığı şehirlerde kitapların sıkıcı iradesiyle tutsak edilir. Ve bu düştten uyanmak pek tatsız, pek sarsıcı bir şeydir.

Sitem ve kınamanın kalpleri bir çatışmada bir araya getirmesi gibi, akıllı, hikmetli insanların da gençliğin düşleriyle, öğrenmenin zevklerini bir araya getirebildiği günler gelecek mi? Öğretmenin doğanın

kendisi, okuttuğu kitabın insanlık ve insan sevgisi, okulun da her yöne sınırları açık bir hayatın kendisi olduğu günler gelecek mi? Bilmiyoruz bunu, ama bizi ruhsal bir yücelmeye vardıracak şeyler için yok edilmesi zor bir istek taşırız içimizde hep. Kendi incelmışliğimiz ve duyarlılığımız yoluyla bütün bir yaratılışın güzelliğini algılamadaki, ondaki bütünlüğü kavramadaki yükselme ya da derinleşmedir, istediğimiz şey. Ve güzellik tutkumuz yoluyla mutluluğun tohum gibi saçılıp sürgün vermesi içimizde ve çevremizde...

O akşam, kaldığım yerin sundurmasında oturup sokaktan gelip geçenleri seyrederek, sattıkları malları ya da yiyecekleri göklere çıkaran sokak satıcılarının teranelerini dinlerken, bir çocuk yaklaştı sundurmaya. Beş altı yaşlarında, çul partial içinde bir çocuktü, bu. Omzunda çiçek demetleri bulunan bir sepet taşıyordu. Ve

kendisine bir miras gibi devredilmiş uzun ve derin bir ıstırabın yükünü taşıyormuşçasına, kırık ve kısık bir sesle konuşuyordu.

Küçük, solgun yüzüne, yorgunluk ve yoksullukla sönükleşmiş gözlerine baktım. Ağzı, göğüste açılmış bir yara gibi öyle, hep biraz aralık duruyordu. Çıplak, zayıf mı zayıf kolları ve çelimsiz gövdesi, çiçek sepetinin üzerine, taze, yeşil bitkiler arasında, kurumuş, sararmış bir gül dalı gibi eğilmişti. Bunlar daha ilk bakışta hissettiğim şeylerdi. Acıyarak gülümsedim ona. Gülümsememde, gözyaşlarını gizleyen bir şeyler vardı. Yüreğimizin derinliklerinde sürgün veren ve dudaklarımıza kadar yükselen acılı gülümsemelerden biriydi, bu. Öyle acılar vardır ki, onları iyi gizleyemsek, gözlerimizden bir yolunu bulup süzülür ve yanaklarımızı ıslatabilirler.

Çocuğun çiçeklerinden satın aldım, fakat benim asıl yapmak istediğim şey onu konuşturmaktı. Çünkü dalgın bakışları altında, bir trajedinin gizli olduğunu hissediyordum -günlerin sahnesinde sürekli

oynanan bir yoksulluk trajedisi. Bir trajedi olduğu için de, şimdi olduğu gibi, her perdesinde az görölmüş ayrı bir hüznün ve ısırtıp hikâyesi vardı herhalde. Onunla sıcak ve dostça konuşunca, güven ve koruma bulabileceğı bir kişi bulmuş gibi rahatlamış göründü. Beni merakla süzdü; çünkü bu çocuk ve bunun gibi yalnız ve sahipsiz görünenler, sokak çocuklarını, kirlenmiş, değersiz şeyler, kaderin oklarıyla yaralanmış zavallı küçük ruhlar olarak gören öteki çocuklardan kaba ve aşağılayıcı sözler işitmeye alışkıntırlar. Ona ismini sordum. Gözlerini yere kaçırarak,

“Fuat” dedi,

“Kimin oğlusun ve ailen nerde yaşıyor?”

“Martha’nın oğluyum,” dedi.

“Ya baban?” diye sordum.

Babanın ne demek olduğunu bilmeyen biri gibi başını hafifçe iki yana salladı.

“Peki, annen nerede, Fuat?”

“Evde, hasta yatıyor,” diye cevapladı beni.

Çocuğun dudaklarından dökülen bu birkaç sözcük içime darbe gibi indi ve derinden uyarılan duygularım o birkaç sözcükten yola çıkarak garip, melankolik yüzler, figürler getirdi gözümün önüne. Ve ben birden, hikâyesini vaktiyle bir köylünün bana anlattığı talihsiz Martha'nın şimdi Beyrut'ta hasta olduğunu çıkardım. Dün, şehrin, inciten, tüketen çalkantılarından uzak vadilerde, ağaçların, çimenin çiçeğin arasında yaşayan o kızcağız, şimdi bir şehirde açlığın ve aşağılanmanın acısını çekiyordu. Çocukluk günlerini, ineklerini asude kırlarda otlatarak tabiatın kucağında geçiren o öksüz kız, sefaletin ve talihsizliğin pençesinde bir yem olsun diye, kokuşmuş uygarlığın kirli sularıyla yerinden sökülüp şehre sürüklenmişti.

Bu düşünceler benim kafamdan geçerken, çocuk, tertemiz ruhunun ta derinlerinden, içinin gözleriyle, burkulan yüreğimi görüyor gibi süzüyordu beni.

Sonra gider gibi yaptı ama ben bileğinden tutarak durdurdum onu. Ve ona, “Beni annene götür,” dedim, “görmek istiyorum onu.”

O, önde sessiz ve meraklı, ben onun hemen arkasında yola düştük. Zaman zaman arkasına dönüp, gerçekten onu izliyor muyum diye bakıyordu. Havaya ölümün soluğu karışmışçasına kasvetli ve yıkık dökük sokaklar boyunca, içlerinde kötü insanların, gecenin perdesi altında kötü eylemlerini gerçekleştirdikleri yıkık dökük evlerin yanından geçerken korku ve endişeyle yürüdüm. Evleri birbirine bağlayan ve bir yılan gibi kıvrılıp bükülen rüzgârlı geçitlerde, anı duru yüreği ve sessiz cesaretiyle bu beş yaşlarındaki çocuğun arkasından gittim. Doğuda “Suriye’nin Gelini” ve kralların tacındaki inci olarak bilinen bir şehirde bu döküntü semtlerin kötülükleri ve kirli oyunlarıyla tanışık olanların cesaretiydi, çocuğun gözlerinde okunan. Semtın kenar sokaklarından birine girdik ve çocuk, geçip giden yılların yıkıntı içinde bıraktığı alçak damlı bir eve girdi sonunda.

Ben de girdim eve çocuğun ardından. İÇeri girerken güm güm vuruyordu yüreğim. Kendimi yoğun rutubet kokan bir odanın ortasında buldum. Karanlığı sarı, ölgün ışııyla yaran bir lambadan ve görünüşüyle korkunç sefaleti, yoksulluğu ve çaresizliği dile getiren bir divandan başka eşya yoktu odada. Divanda, dünyanın ezasından, cefasından korunmak ister gibi, yahut belki duvarın taşlarında, insanların kalplerinden daha yumuşak, daha merhametli bir kalp görmüşçesine, yüzü duvara dönük, uyuyan bir kadın vardı. Çocuk, “Anne, anne,” diye bağırarak yaklaştı kadına. Kadın yüzünü çevirdi ve önce, beni işaret eden oğluna baktı. Bunun üzerine, eski püskü yatak örtüsünün altında kımıldadı ve ıstırap içinde kıvranan bir ruhun, işitene acı veren tükenmişliğiyle;

“Ne istiyorsun, sen adam?” dedi. “Şehvetinle kirletebilmek için, hayatımın son dilimini satın almaya mı geldin? Uzak dur benden. Sokaklar, bedenlerini ve ruhlarını ucuza satmaya hazır kadınlarla dolu. Benim birkaç nefesten başka satılık bir şeyim

kalmadı. Onları da mezarın vaat ettiği huzur karşılığında pek yakında Ölüm gelip satın alacak.”

Yatağa doğru yaklaştım. Kadının sözleri, içimin diplerine çekiyordu beni; çünkü sarf ettiği bu birkaç söz, onun acıklı hikâyesinin bir özetiydi. Ona bir şeyler söylerken, duygularımın, sözlerime karışıp akmasını istedim.

“Benden korkma, Martha,” dedim ona. Yem arayan yırtıcı bir hayvan olarak değil, başkaları için de acı çekmeden yapamayan bir insan olarak geldim buraya. Ben Lübnanlıyım ve senin geldiğin vadilerin yüreğinde, sedir ormanlarının kıyısındaki o köylerde çok bulundum. Benden korkma, Martha, güven bana.”

Martha benim sözlerimi inanarak dinlemiş ve bu sözlerin, onun için ağlayabilecek kadar kaygılanan bir ruhun derinlerinden kopup geldiğini bütün varlığıyla hissetmiş gibiydi. Çünkü yatağının içinde dinlerken, sarsıldığını ve kış rüzgârı altında çıplak bir dal gibi titrediğini görüyordum.

Kendini o kötü hatıradan uzak tutarçasına ve yüzünün uyumlu hatlarını karıştıran ürküntüyü ve yüzünün güzelliğini bulutlandıran acıyı gözlerden gizlemek ister gibi, elleriyle yüzünü kapamıştı. Bir iç çekmeyle daha da derinleşen sessizliğin ardından, titreyen omuzları üzerinde yüzü yeniden göründü. Gözlerinin, çıplak odada, boşlukta görünmeyen bir şeye dalıp gittiğini gördüm. Umutsuzluğu dışa vuran bir titremeyle titriyordu dudakları. Yaklaşan ölümün adeta meşum ayak sesleri ve onlarla birlikte derin ve kesik kesik bir iniltilde işitiliyordu soluk alıp verişinde. Sonra güçlkle konuşmaya başladı. Konuşurken aldığı nefes, sesine bir yakarma, belki biraz acındırma rengi, verdiği nefes de tükenmişlik ve ıstırap rengi katıyordu:

“Buraya iyi yüreklilik ve merhamet çekip getirdi sizi; eğer bir günahkâra acımak erdemli bir işse ve yoldan çıkmış birine merhamet etmek yine erdemli bir davranışsa, Tanrı bunun için ödüllendirecektir sizi. Size yalvarıyorum buradan gidin ve

geldiğiniz yere dönün; çünkü burada bulunuşunuz utanç, bana acımanız da küçülme ve zillet getirecektir size. Kimseye görünmeden, bir an evvel gidin bu mezbelelikten, bu domuz ahırından. Giderken de kaçarcasına adımlarınızı ıvıztandırın. Ve gelip geçenler sizi tanımasınlar diye de yüzünüzü, atkı gibi bir şeyle örtür . Bana karşı içinizi dolduran merhamet, biliyorsunuz, ne benim safiyetimi geri getirecek, ne günahımı silip götürecektir, ne de ölümün güçlü elini benden uzaklaştıracaktır. Bu karanlık izbelere benim kendi kirlenmişliğim, kendi suçlarım sürgün etti beni. Mezarlıkta yaşayan bir cüzamlıyım ben. Bana yaklaşmayın ki, insanlar sizin de kirlendiğinizi düşünüp sizden uzaklaşsınlar. Şimdi dönün gidin ve o kutsal vadilerde sakın adımdan söz etmeyin kimseye. Çünkü iyi bir çoban, korku salmamak için, sürünün öteki koyunlarına söz etmez ölümcül hasta olan koyunundan. Eğer söz etmeden duramayacaksanız, ‘Martha isimli bir hayat kadını vardı ve öldü,’ deyin, başka bir şey söylemeyin.”

Bunları söyledikten sonra, oğlunun iki küçük elini tuttu ve keder içinde öptü onları. Sonra derin bir nefes aldı ve:

“İnsanlar, oğlumun bir günah piçi olduğunu, Martha isimli fahişenin çocuğu olduğunu söyleyecekler; küçümseyerek ve alayla bakacaklar ona, biliyorum. Bir utanç çocuğu, bu, diyecekler, nesebi bilinmeyen biri. Ondan böyle söz edecekler, çünkü insanlar kör ve görmüyor, bilmiyorlar ki, onun annesi, acıları ve gözyaşlarıyla onun çocukluğunu kendi günahlarından uzak tuttu ve arındırdı; bilmiyorlar ki, onun annesi, çektiği ıstıraplarla ve talihsizliklerle onun hayatının kefaretinin fazlasıyla ödedi. Arkamda, öteki sokak çocukları arasına bir öksüz, böylesine acımasız durumda sâhipsiz bir çocuk bırakarak öleceğim ben. Korkunç bir hatıradan başka bırakacak şeyim yok ona. Güçsüz ve korkak biri olup çıkarsa, bu hatıra utandıracaktır onu; ama güçlü ve adil bir insan olmayı başarırsa, kanı

hızlı akacaktır o zaman da. Tanrı onu korur da, güçlü biri olarak yetişmesine izin verirse, bu tamamen, Tanrı'nın bir lütfü olacak. Eğer erken ölür de, yılların tuzaklarından erken kurtulursa, her şeyin ılık ve huzurla dolu olduğu yerde, ötelerde, bahtsız annesini beklerken bulacak.”

İçimden ona şunları söylemek geldi:

“Hayır, hayır, siz asla bir cüzamlı değilsiniz, mezarlıkta yaşıyor olsanız bile cüzamlı değilsiniz. Hayat sizi kirli ellere bırakmış olsa bile, kirli değilsiniz. Kar yığınları nasıl öldüremezse canlı tohumları, tensel arzular peşinde olanın eli de asla ulaşamaz saf ruhlara. Hayat, ruhun sürgünlerinin, yemişlerini vermeden önce üzerinde gezindiği, dal budak saldırdığı acıların, yoksunlukların bir harman yerinden başka nedir ki? Fakat, yazık o başaklara ki, harman yerine taşınmamışlardır ve onları yerin karıncaları ve göğün kuşları kendi yuvalarına taşıyacaklar; ve bu başakların taneleri, böylece, tarla sahiplerinin ambarlarına girmeyecek.

“Siz bir kıyıma, bir zulme uğramışsınız, Martha. Ve bunu size yapan zalim, belki serveti büyük, ama ruhu pek küçük biri, bir saray dölü. İşkence edilmiş, aşağılanmışsınız. Fakat zulmedilmiş biri olmak, zalim olmaktan elbette daha iyidir. Ve güçsüz olunduğu için, istemeden başkalarının tensel arzularının kurbanı olmak, güçlü olup da hayatın çiçeklerini ezip geçmekten, görülen, hissedilen güzellikleri şehvetle bozmaktan elbette daha iyidir. Çünkü, yeri göğe bağlayan ilahi zincirin bir halkasıdır ruh. Öz denetimsiz, ölçüsüz bir sıcaklık bu bağı zorlayıp koparabilir ve bozabilir onun güzelliğini, ama onun altından olan özünü değiştirip demire çeviremez. Maruz kaldığı baskı ve zorlamalar onu eskisinden daha da parlatabilir belki. Fakat yazık o çürük ve zayıf olana ki, tutkuların ateşi onu yakar bitirir ve rüzgârların soluğuyla üflenip çölün derinliklerine savrulmak üzere küle çevirir! Ah, Martha, sen insan bedenine saklanmış bir canavarın ayakları altında ezilen bir çiçeksin. Ağır

tabanlı ayaklar ezip geçmiş olabilir seni, fakat bir dul kadının kederiyle, öksüzün çılgılığıyla, yoksulun iç çekişiyle, adaletin ve merhametin kaynağı olan Tanrı'ya kadar yükselen güzel kokuyu yok edememişler, edemezler de. Ezen ayakların sahibi değil de, ezilen çiçek olduğun için sevin, rahatla.”

Ben konuşurken Martha dikkatle dinledi beni. Ve yüzü teselli bulmanın ışıyla aydınlandı, tıpkı doğan günün yumuşak ışıyla aydınlanan bulutlu gök gibi. Yanına oturmamı istedi. Ben de, yüzünün çok şey anlatan çizgilerinde, kederli ruhunun sırlarını arayan bakışlarla iliştim içinde olduğunu hissederek iliştim divanın ucuna. Öleceğini bilen, ölümü bekleyen birinin bakışları vardı gözlerinde. Bir daha kalkamayacağı yatağın yanında Ölümün ayak seslerini işiten, ama yine de hayatın çağıldadığı yaşlarda olan bir geç kızın bakışlarıydı bunlar. Daha dün, Lübnan'ın hayatla ve güçle dolup taşan muhteşem vadilerinde dolaşan, fakat işte bugün var

olmanın bütün bağlarından, yüklerinden sıyrılmayı bekleyen tükenmiş, terk edilmiş bir kadının bakışları...

Dokunaklı bir sessizlikten sonra, kalan bütün gücünü toplayarak konuşmaya başladı. Gözyaşları ayrı bir anlam katıyordu sözlerine; alıp verdiği her nefeste adeta dalga dalga ruhu taşıyordu dışarı.

“Evet,” dedi, “kıydılar, zulmettiler bana. Erkeklerin içindeki canavarın kurbanıyım ben. Ayaklar altında ezilen bir çiçeğim, evet. O, atı üzerinde yanıma geldiği zaman, ben bir derenin kenarında oturuyordum. Benimle kibar ve saygılı konuştu; çok güzel olduğumu, bana âşık olduğunu ve geldiği yere bensiz dönmeyeceğini söyledi. O ıssız, bomboş yerlerin hüznü ve yalnızlıkla dolu olduğunu, kimsesiz vadilerin yırtıcı kuşların ve çakalların yatağı olduğunu söyledi... Bana sarıldı, göğsüne bastırdı ve öptü beni. O güne kadar beni kimse öpmemişti; öksüz ve itilip kakılan biriydim çünkü. Beni atının terkisine aldı

ve تنها bir yerde tek başına yükselen güzel bir konağa götürdü. Orada bana ipekli elbiseler giydirdi, parfümler, zenginlere özgü yiyecekler, içecekler koydu önüme. Bütün bunları, tensel arzularını, hayvani niyetlerini gizleyen tebessümü, yumuşak sözleri ve sevgi gösterileriyle yaptı. Tenimle yeterince doyuma ulaştıktan ve ruhumu kirletip aşağıladıktan sonra, içimde karaciğerimle beslenen ve giderek hızlanan, harlanan bir utanç ateşi bırakarak çıkıp gitti. Ve böylece, ağrıların, acıların közleriyle, ağlayıp sızlayarak dışa vurduğum çaresizlik arasında, karanlıkta çıktığım yürüyüş başladı... Hayat, biri çaresiz, kahırlı ve taşınamayacak ağır, öteki, gecenin sessiz saatleri boyunca ağlayarak, kendine sığınacak dipsiz bir boşluk arayan ve ilkinin taşıyamayacak kadar küçük, çelimsiz iki parçaya bölünmüştü. Benim celadım, beni ve emzirdiğim çocuğumu, bu ıssız evde, açlığa, soğuğa ve yalnızlığa terk edip gitmişti. Korku ve vehimlerden başka yakınımız, ağlayıp inlemekten, somurtup

oturmaktan başka yardımcımız yoktu. Sonra bu adamın arkadaşları gelmeye başladı; güya benim halimi sormak, ihtiyaçlarımı öğrenmek için ziyaret ediyorlardı beni. Biri gidiyor öteki geliyordu. Beni parayla satın almak, onurum karşılığında karnımı doyurmak istiyorlardı... Ah, kaç kez kendi elimle ruhumu ebediyen azat etmeyi düşündüm. Fakat yapamadım bunu. Çünkü benim hayatım sadece bana ait değildi artık; çocuğumun da payı vardı onda. Çocuğum ki, Gökler, beni kendi hayatımdan sürgün edip uçuşumun dibine atarken, onu kendinden koparıp bu hayata fırlatmıştı... Bakın işte şimdi artık vakit vade geldi ve Güveyim Ölüm, uzun bir bekleyişten sonra beni bu yumuşak yatağa uzattı.”

İnsana sanki orada uçuşan ruhların varlığından kaynaklanıyormuş duygusunu veren derin bir sessizlikten sonra, ölümün gölgesiyle ağırlaşan göz kapaklarını araladı ve ince, yumuşak bir sesle;

“Ey Adalet, ey bu korkunç öykülerin altına gömülen, saklanan Tanrısal adalet, sen, yalnız sen işitebilirsin benim bu göçüp giden ruhumun feryadını ve ihanete uğramış kalbimin şikâyetini. Sen, yalnız sen yalvarıp yakarmalarımı işitebilir, sağ elinle zavallı çocuğumu koruyabilir, sol elinle de ruhumu alabilirsin.”

Gücü iyice çekildi, soluğu gittikçe zayıfladı. Gözlerini oğluna çevirip acıyla ve şefkatle süzdü onu. Sonra gözlerini yavaşça kapadı ve adeta sessizliği bozmayan bir sesle,

“Göklerdeki babamız,” dedi, “övgüler olsun sana, her soluğumuzla ismin yücelsin senin. Senin krallığının her şeyi, her hali kuşatıyor; göklerde de, yerde de senin dediğin oluyor ve her zaman da olacak. Haddi aşmalarımızdan, günahlarımızdan ötürü bizi bağışla...”

Sesi kesildi, fakat dudakları bir süre daha kıpırdadı. Dudaklarındaki kıpırtı durunca, hareket bedeninden de çekildi. Hafif bir titreme oldu yüzünde; zayıf bir iç çekişin ardından yüzü solup gitti. Ruhu tenini terk etti ve görünmeyen birine bakar gibi gözleri açık kaldı.

Ertesi sabah güneş doğarken, Martha'nın cesedi tahta bir tabuta uzatıldı ve iki yoksulun omuzlarında gömüleceği yere taşındı. Onu şehirden uzak ıssız bir araziye defnettik. Çünkü rahipler ne onun ölüsü üzerinde dua etmek istediler, ne de kemiklerinin, kutsal haçın mezarların her birinin başında bekçilik ettiği Hıristiyan mezarlığında dinlenmesine izin verdiler. Kendi oğlundan ve merhameti, zorluklarıyla hayatın bizzat kendisinin eğittiği bir başka oğulun, benim dışımda, o uzak defin mahalline giden ve yasını tutan kimse olmadı.

ÇAĞLARIN TOZU
VE
EBEDİ ATEŞ

ÇAĞLARIN TOZU VE EBEDİ ATEŞ

I

[Sonbahar, M.S. 116]

Gecenin ilerlemiş saatleriydi, ortalık sessizdi ve Güneş Şehri'nde hayat derin bir uykudaydı. Zeytin ve defne ağaçlarının arasındaki büyük mabetlerin çevresine dağılmış evlerde kandiller ve mumlar çoktan söndürülmüştü. Yükselen ay, ışınlarını, sessiz, sakın gecede, dev nöbetçiler gibi göğe yukarı uzanan mermer sütunların beyaz yüzeylerine döküyordu. Ve bu mermer nöbetçiler, merak ve haşyetle, uzak tepelerde, dağınık, düzensiz mahallelerde yükselen, Lübnan'ın gizemli kulelerini seyrediyorlardı.

Uyuyan ruhlarla, sonsuz rüyalar arasında bir yerde, sınırda akan bu büyümlü saatte, rahibin oğlu Nathan, Astarte* tapınağına girdi. Titreyen elinde bir meşale taşıyordu; onunla tapınaktaki kandilleri ve buhurdanlıkları yaktı. Tatlı günlük ve lavanta kokusu havayı dolduruyordu. Tanrıça'nın yüzü, insan kalbini de tapınağına çeviren bir arzu ve özlem örtüsü gibi, ince bir tülle örtülüydü. Rahibin oğlu, fildişi ve altınla kaplı bir sunağın önünde önce yere kapandı, sonra ellerini dua için kaldırıp, yaşlı gözlerini göğ'e dikti. Kederle boğulan bir ses ve kesik kesik ve acı hıçkırıklarla yakardı:

“Acı bana, ey aşk ve güzellik Tanrıçası yüce Astarte, merhamet niyaz ediyorum senden. Acı bana ve kaldır ölümün elini sevdiğim kızın üzerinden; senin istemin olsun diye ruhumun seçtiğı kişinin üzerinden. Hekimlerin tozları, ilaçları bir çare olamadı; rahiplerin, bilgelerin sözleri, telkinleri de kâr etmedi. Bir sen kaldın ve senin kutsal adının uğuru kaldı, onun da,

* Fenikelilerin, Tyre, Sidon, Byblos ve Baalbek şehirlerinde tapılan, Yunanlıların Aphrodite'ine, Romalıların da Venüs'üne tekabül eden, aşk ve güzellik Tanrısı.

benim de imdadımıza yetişecek olan. O zaman, dualarıma yanıt ver; yıkık kalbimi gör, acıyla kıvranan ruhumun sesini işit ve izin ver, canımın parçası olan o sevgili kız yaşasın. Yaşasın ki, senin aşkının sırlarını onunla birlikte keşfedelim, gençliğin vaat ettiği güzelliklerle, senin şanını yücelterek, onunla birlikte coşalım... Ruhumun ta derinlerinden sesleniyorum sana, ey kutlu Astarte. Gecenin bu kat kat karanlıklarının altından niyaz ediyorum senden, kayranı, esirgemeni... Sesimi işit, ne olur! Ben senin kulun ve hizmetçin Nathan'ım; hayatını senin sunağının hizmetine adanmış rahip Hiram'ın oğlu Nathan. Bir genç kıızı sevdim ve onu kendime yakıştırdım. Fakat Cin taifesinden kızlar onun güzelliğini kıskandılar ve nefesleriyle, onun güzel bedenine tuhaf bir hastalık bulaştırdılar Onu alıp, onların büyümlü mağarasına getirsin diye Ölüm ifritini gönderdiler. Bu ifrit de şimdi onun yatağının yanında, aç bir hayvan gibi böğürüyor. Kanatlarını

onun üzerine germiş ve kirli ellerini de onu benden koparıp ebediyen almak için ona doğru uzatıyor. Bunun için geldim sana, ey Tanrıça. Bana acı ve izin ver sevdiğim kız yaşasın. O öyle bir çiçek ki, kendi yazının tadını çıkaracak kadar henüz yaşamamış. Ve bir kuş ki, eğer sen sahip çıkmazsan, yüce Tanrıça, sabahı selamlayan neşe dolu şarkısını bitmeden sesi kesecek. Ölümün cenderesinden kurtar onu ki, birlikte seni öven şarkılar söyleyelim ve adaklar yakarak senin ismini yüceltelim. Onu kurtar ki, ikimiz birlikte sunağına kurbanlar getirelim, küplerini, testilerini şarapla, güzel kokulu yağla dolduralım, tapınaktaki köşeni senin, güllerle, yase-minlerle bezeyelim. Günlük yakalım, güzel kokulu öd ağacı yakalım senin önünde... Kurtar onu ölümün elinden, sen ey mucizeler Tanrıçası. Ve izin ver, ölüme galebe çalsın aşk; çünkü sen aşkın da, ölümün de mürebbiyesisin.”

Bunları söyledikten sonra bir süre sustu ve ıstırap içinde ağlayıp, içini çekti. Sonra, “Yazık, yazık, ey kutlu Astarte,” diye devam etti, “rüyalarım bozulup dağılıyor ve

hayatımın son nefesi hızla çekiliyor ciğerlerimden. Kalbin vuruşu gittikçe yavaşlıyor, gözlerimden kanlı yaşlar boşalıyor. Kayran ve esirgemenle ayakta tut beni ve izin ver benimle kalsın ve yaşasın sevgilim.”

Tam bu sırada tapınağa Nathan’ın kölelerinden biri geldi ve sessizce yaklaşarak kulağına, “Hanımefendi gözlerini açtı, efendimiz,” diye fısıldadı, “yatağının çevresinde göz gezdirdi, fakat sizi göremeyince kaygılandı. Ben de hemen size haber vermek için koştum. Çünkü hanımefendi sizin için sürekli ağlıyor.” Nathan, hemen doğruldu ve hızlı adımlarla kiliseden çıktı. Köle de onu izledi. Sevdalı genç saraya varınca, hemen kızın yattığı odaya girdi ve yatağın yanında dikildi. Kızın elini kendi elinin içine aldı ve onun zayıf bedenine yeni bir hayat üflüyormuşçasına tekrar tekrar dudaklarından öptü. Kız, ipekli yastıklar arasına gömülen başını ona doğru çevirdi ve hafifçe gözlerini açtı. Dudaklarında tatlı

bir gülümsemenin gölgesi belirdi -güzel bedeninde hayattan geri kalan her şey; göçmek üzere olan bir ruhtan son bir ışık huzmesi; hızla sonuna yaklaşan bir kalbin çılgılığından bir yankı gibiydi. Konuşmaya başladı; ama soluğu, açlıktan gücü tükenen bir çocuğun kesik, güçsüz solumalarını andırıyordu.

“Tanrılar çağırıyor beni, ey sevgili, ey ruhumun nişanlısı, ve ölüm ayırmaya gelmiş bizi... Üzülmesen, üzülmeysen keşke, çünkü Tanrıların istemi kutsaldır ve Ölüm de isteğinde haklı.... Şimdi gidiyorum, ama ellerimizde, aşkın ve gençliğin ikiz kadehleri hâlâ dolu ve hayatın başka yolları, içrek yolları uzanıyor önümüzde. Ruhların gezindiği çayırlara gidiyorum şimdi, sevgilim, ama bu dünyaya döneceğim yine. Astarte, aşkın hazlarını ve gençliğin neşesini tatmadan ebediyete göçen aşıkların ruhlarını geri getiriyor hayata. Biz tekrar karşılaşacağız, sevgi Nathan, ve

nergis çiçeğinin kadehinden sabah şebnemlerini birlikte içeceğiz. Ve güneşin altında kır kuşlarının şarkılarıyla yine birlikte hissedeceğiz içimizin sevinçle dolduğunu. Ama şimdi elveda, sevgili, şimdi elveda!..”

Sesi giderek iyice alçaldı ve söndü. Dudakları, hafif sabah rüzgârıyla bir çiçeğin taç yaprakları nasıl titrerse, öyle titredi. Âşığı onu göğsüne bastırdı; gözyaşları kızın göğsünü ıslatıyordu. Dudaklarıyla ağzına dokunduğunda kızın dudaklarının buz gibi soğuk olduğunu hissetti. O an, acı bir çığlık attı, üstünü başını yırtmak istedi. Ve ruhu hayatın derin deniziyle ölümün uçurumu arasında boşlukta dolaşırken, kendini kızın cansız bedeninin üzerine attı.

Gecenin sükûneti içinde uyuyanların gözkapakları titredi ve yakın bölgenin kadınları yasa girdiler; çocukları ruhları korkuyla büzüldü; çünkü karanlık, Astarte rahibinin sarayından gelen yüksek yas çığlıkları ve hıçkırıklarla yırtılıyordu. Sabah olduğunda, teselli etmek ve acısını yatıştırmak için Nathan’ı arayanlar, onu hiçbir yerde bulamadılar.

Günlerce, günlerce sonra, doğudan gelen bir kervancı başı, Nathan'ı, çarpılmış bir ruh gibi, ahularla çölde dolaşırken gördüğünü söyledi.

Yüzyıllar geçti ve zamanın ayakları, çağların izini silip geçti. Eski Tanrılar yerlerini yeni Tanrılara bırakıp yok oldular. Gün oldu öfke Tanrıları, yakan yıkan şiddet Tanrılarıyla evlendiler ve birlikte Güneş şehrinin güzel tapınağını yerle bir ettiler; şehrin muhteşem saraylarını toprağın altına gömdüler. Yemyeşil parklar, bahçeler kurudu; kuraklık çöle çevirdi bağları bostanları. Bir zamanlar şehrin bulunduğu vadede, geçmişin ruhlarıyla, acı hatıralarının hortlar gibi olduğu harabelerden, yıkıntıların arasından bazen işitilir gibi olan ve parlak bir geçmişî terennüm eden mezmurların yankısından başka bir şey kalmamıştı. Fakat geçip giden ve insanın yaptıklarını süpürüp geçen çağlar onun ne rüyalarını ortadan kaldırabilir, ne de derin ve köklü

duygularını, heyecanlarını yok edebilir. Bunlar ruhun kendisi gibi ölümsüzdürler çünkü. Şimdi ve burada göremiyor olabiliriz onları, fakat, akşamları güneşin yahut sabah yaklaşırken ayın yaptığı gibi, sadece bir süreliğine kendilerini gizlemişlerdir; hepsi o kadar.

[*Bahar*, M.S. 1890]

Güneş eteklerini Baalbek düzlüklerinden toplayıp giderken, hava giderek karıyor, gölgeler uzayıp yayılıyordu. Ali El-Hüseyni, sürüsünü topladı ve tapınak yıkıntısına doğru yaklaştı. Oraya varınca, devrilmiş sütunların yanına oturdu. Sütunlar, savaşta vurulup düşmüş ve öylece tozun toprağın içinde unutulup gitmiş bir savaşçının dağılmış kaburga kemiklerini andırıyordu. Koyunlar otlaya otlaya çobanın çevresinde toplandılar ve onun kavalından dökülen ezgileri dinlerken sessizleştiler, dalıp gittiler.

Gece yarısı oldu ve gökler sabahın tohumunu onun derinliklerine bıraktılar. Ali'nin gözbebekleri, uyur uyanık gördüğü hayallerle yoruldu. Zihni, yıkık duvarlar

arasında ürkütücü bir sessizlik içinde belir-
rip kaybolan hayallerle bitkin düştü. Uyku
onun üzerine çöküp de kat kat örtüsüyle,
durgun bir gölün yüzeyini yalayan ince
bir sis gibi bilincinin uyanık yüzeyini ör-
terken, o, bir kolunun üzerine dayadı ba-
şını ve kendini bütünüyle uykunun eline
bıraktı.

İnsanların yaptığı yasaları, tasarladıkları
öğretileri aşırp geçen rüyalarla dolu ruhani
benliğiyle karşılaştığında, dünyaya ait ben-
liğini unuttu. Gözlerinin önünde bir viz-
yon belirdi ve gizli şeyler kendilerini onun
önünde açığa vurdular. Hiçliğe doğru her
an bir parçasını daha kaptıran zamanın
yürüyüş kolundan ayrı ilerliyordu onun
ruhu. Birbirini izleyen düşünceler ve hoş-
nutluk veren duygular dizisinin önün-
de tek başınaydı. Onu daha gençliğinde
gelip bulan bu ruhani açlığın sebeplerini
hayatında ilk defa öğreniyordu, öğrenmek
üzereydi. Var oluştta bulunabilecek bütün
acılıkları ve hoşnutlukları bir araya getiren
bir açlıktı, bu. Bir arzu çığlığını, kavuşma-
nın huzuruyla birleştiren bir susuzluktu

bu, aynı zamanda. Ve bir özlem; bir özlem ki, onu ne bu dünyanın tüm parıltısı silip yok ediyor, ne de hayatın akışı örtüyordu.

Ali El-Hüseyini, tapınak yıkıntısının onda uyandırdığı bu garip duyguyu hayatında ilk defa hissediyordu. Buhurdanlıklardan çıkan günlük kokusunu andıran biçimsiz bir duyguydu, bu. Bir bahar esinti gibi yüreğine uğrayan ve bir müzisyenin parmaklarının ucuyla sazının tellerinde gezinmesi gibi, sürekli yüreğinin tellerine dokunan bir duygu... Hiçlikten ya da henüz isim koyamadığı bir başka şeyden fışkırıp çıkan yepyeni bir tınıydı, yepyeni bir titreşim. Ve büyüdü, gelişti, bütün ruhunu, bütün varlığını kucakladı. Ölümü bile hoş gösterecek kadar sıcak, sarhoşluk veren bir coşkuyla, acılığı içinde okşayıcı; katılığı, hırçınlığı içinde kucaklayıcı bir huzursuzluk doldurdu Ali'nin gönlünü. Uyku sersemliğiyle yaşanan bir anın engin kucağına doğan bir duygu. Bir an ki, tek tohumdan bir neslin türeyip gelişmesi gibi, çağların oluşum modellerine kapı açıyor.

Ali, tapınak harabesine doğru baktı ve kendi yorgun ve yarı uykulu, yarı uyanık, öyle olduğu için de düşlere açık ruh halinin, bulunduğu mekânı da, örtülerin altında uyanıp, esrarını ortaya koymaya kışkırttığını hissediyordu. Sunak, kendi kalıntıları içinden doğrulup eski haliyle onun gözünde canlanıyor; devrilmiş sütunlar, bir vakitler başlarında taşıdıkları kemerlerle, revaklarla birlikte doğruluyor; yıkılmış duvarlar giderek temellerinden yukarı gittikçe daha açık ve belirgin çizgileriyle ortaya çıkıyorlardı. Gözleri, gördükleri karşısında parıldıyor, kalbi küt küt atıyordu. Sanki o ana kadar kör biriymiş de, o an birden gözleri açılmış, gönlü ışığa kavuşmuş ve ilk defa görmeye -ve buna bağlı olarak düşünmeye ve gördüğünün ötesini tasavvur etmeye başlamış gibiydi. Ve düşüncenin kaosunda ve tasavvurun yarattığı doğurgan bir görüntü karmaşasında sanki onun şimdiye kadar varlığından

hiç haberdar olmadığı aşkın bir bellekte mahpus hayaletler gün yüzüne çıkıyor ve o, daha önce bilmediği şeyleri hatırlıyordu. Evet, hatırlıyordu, bu sütunların bir vakitler nasıl bir görkem ve gururla yükseldiklerini. Tanrıça'nın heykeli etrafında, huşu esinleyen gümüş kandilleri ve buhurdanlıkların gözünde canlandırabiliyordu. Fildişi ve altınla kaplı sunağın önüne takdimelerini koyan ruhani rahipleri, tamburlarını tınlatan genç kızları, aşk ve güzellik Tanrıçasına övgüler terennüm eden genç oğlanları görüyordu. Giderek gözünün önünde daha açık ve belirgin çizgilerle canlanan bütün bunları daha önce de görmüş gibiydi sanki. Kendi içinin bilmediği derinliklerinde, o derinliklerin sessiz ve durgun sularında uyanıp yeniden gerçekliğe ağan şeylerin etkisini hissediyordu. Fakat hatıralar, geçmişte gördüğümüz gölge varlıklardan başka bir şey getirmezler gözlerimizin önüne. Ve geçmişte işittiğimiz seslerin uzak yankılarından başka sesler getirmezler kulaklarımıza. Peki, o zaman, neydi bu nereden

çıktığı bilinmeyen hatıraları, çadırlar arasında yetişen ve hayatının baharı ıssız kırlarda koyunlarını otarmakla geçen bir genç geçmişine bağlayan şey?

Ali ayağa kalktı ve kırık taşlar, sütunlar ve yıkıntılar arasında yürüdü. Bu uzak hatıralar, aynasının camından örümcek ağını silip alan bir kadının yaptığı gibi, onun içinin gözlerinden unutkanlığın örtüsünü çekip kaldırdı. Bu hal, Ali, tapınağın ortasına varıncaya ve zeminde onun ayaklarını yere doğru çeken manyetik bir etki varmışçasına, orada dikilip hareketsiz duruncaya kadar sürdü. O an önünde, yerde yatan kırık bir heykel gördü. Elinde olmadan onun önünde eğilip yere kapandı. İçinden taşan duygular, bir yaradan fışkıran kan gibiydi. Yüreğinin vuruşları, denizin dalgaları gibi bir iniyor, bir çıkıyordu. Heykelin güzelliği karşısında küçülmüştü; acı acı içini çekti ve duyduğu kederden ağladı. Yaralayıcı bir yalnızlık içinde buluyordu kendini çünkü.

Ve ruhunu, o daha dünyaya gelmeden yanında bulunan muhteşem ruhtan ayırarak körelten, hiçliğe gömen bir uzaklık içinde hissediyordu. Kendi gerçek özünü, Tanrı'nın, zamanın başlangıcından önce kendi benliğinden ayırdığı bir ateş yalımından sıçramış bir kıvılcımdan başka bir şey olarak hissetmiyordu. Yanan kemiklerinin üzerinde kanat çırpın parlak ışığın ve beyninin gevşeyen hücreleri arasında, onun kalbini de, ruhunu da fetheden güçlü sevginin varlığını hissediyordu. Bir sevgi ki, ruhun kendi esrarını yine ruhun kendisine açıyor; eylemleriyle de, akı, ölçülebilir, tartılabilir şeyler alanından koparıp yüceltiyordu. Bir aşk ki, hayatın konuştuğu diller işitilmez olunca konuşmaya başlıyor. Bir aşk ki, karanlık, her şeyi örtüp gizlediği zaman, bir ateş sütunu olarak dikili görürüz onu. Bir aşk ve bir Tanrı soluğu ki, Ali El-Hüseyni'nin gönlüne ilk defa o gün ve o an düşmüş ve güneşin çiçekleri ve dikenleri yan yana besleyip büyütmesi gibi, onun gönlünde hem acı, hem de esime veren duyguları yan yana uyandırıp ayağı kaldırmıştı.

Neyin aşkıydı bu? Nereden geliyordu? Koyunlarıyla bu tapınak harabesinde dinlenmeye gelen gençten ne istiyordu? Bakirelerin bakışlarıyla donup kalmış birinin damarlarında dolaşan bu keskin şarap da neydi böyle? Kadın taifesinin iç yakan şarkılarını henüz hiç işitmemiş bir bedevinin kulaklarına çalınan bu semavi ezgiler nereden geliyordu?

Neyin nesiydi bu aşk ve nereden geliyordu? Ne istiyordu, insanlardan uzakta, koyunlarını otaran ve kaval çalan çoban Ali'den? Hiç haberi olmadan onun kalbine insan-işi güzelliklerle ekilen bir duygu muydu? Yoksa, sisle örtülü parlak bir ışıktı da, onun ruhundaki boşluğu aydınlatmak için şimdi mi sisi yarıp ortaya çıkmıştı? Gecenin sükûneti içinde onu yanılsamalarla oyalamaya gelen bir düş müydü bu acaba? Yoksa, zamanın hem başı olan ve hem de sonu olacak olan, yüce bir gerçek miydi?

Ali sımsıcak gözyaşıyla dolan gözlerini kapadı ve sadaka isteyen kör bir dilenci gibi ellerini ileriye uzattı. İçi titriyordu ve bu titremeden, hem içinde ağlamaklı yakınmaların, hem de arzu ya da özlem ateşinin bulunduğu kırık hıçkırıklar doğdu. Sözcüklerin yalnızca, bir iç çekişin üstüne çıkan soluk tınılarıyla işitilebildiği bir sesle;

“Kimsin sen, ey, kalbime o kadar yakın olduğu halde gözlerimle göremediğim varlık?” diye seslendi. “Kimsin sen ey, beni benden koparıp varlığımı uzak ve unutulmuş çağlara ilıştiren güç? Bir harabe perisi misin? Yoksa başka âlemlerden, bana hayatın beyhudeliğini, bedeninin zayıflığını, faniliğini anlatmaya gelen ölümsüz bir ruh mu? Duyularımı tutsak edip, beni kabilemin gençleri arasında alay konusu haline getirmek için, yerin karnından çıkıp gelen Cin taifesinin kraliçesi misin yoksa? Kimsin sen ve nedir kalbimi istila eden bu ayartının, bu coşkunun ve mahviyetin anlamı? Nedir mahiyeti, içimi ateşle ve ışıkla dolduran bu duyguların? Ben kimim ve nedir

bu ‘ben’ dediğim ama yine de bana yabancı olan bu yeni benlik? Her günkü hayatın yerde gezdiren gücü uçup havaya karıştı da, beni de, yerin ve g g n bütün sırlarını gören ve işiten bir meleğe mi dönüştürdü yoksa? şeytanın zehirli şarabını içtim de, k reldim mi gerçek şeylere?”

Bir süre sessiz kaldı. Duyduğu heyecan arttıkça arttı; büyüdükçe büyüdü içine doğan şeyler. Yine konuşmaya başladı:

“Ey, ruhun haber verdiği ve yaklaştırdığı, gecenin sakladığı ve uzaklaştırdığı varlık! Ey, düşlerimin uzayında uçuşan güzel ruh, içimde öyle duygular uyandırdın ki sen, onlar, karın altında uyuklayan  i ek tohumları gibi uykudaydılar içimde. Sen bir esinti gibi geçtin, kırların soluğunu taşıyan bir esinti gibi. Ve duyularıma, ihsaslarıma öyle dokundun ki, bir ağacın yaprakları gibi sallandı, sarsıldı, alt üst oldular. Eğer bir beden, bir  z n varsa, izin ver, sana bakayım. Emret uykuya, g z kapaklarımın üstüne yüklensin, kapasın ki onları,

gerçek dünyadan kopabiliyorsan eğer, rüyamda seni görebileyim. İzin ver, sana dokunayım; izin ver sesini işiteyim. Tüm varlığımı örten örtüyü çek al üzerimden ve Tanrısallığımı saklayan ölümlü dokuyu yırt at üzerimden. Eğer gökte yaşayanlardan biriysen, bana da kanat bahset ki, senin peşinden ben de o gökçe ruhlar topluluğunun gezindiği gök katlarına kadar çıkabileyim. Bir periysen eğer, büyümlü parmaklarınla göz kapaklarıma dokun ki, cinlerin gizli saraylarına giderken senin peşinden gelebileyim. İstedığın kimsenin peşinden gelmesine izin vermek konusunda özgürsen eğer, görünmeyen elini yüreğimin üzerine koy ve sahip ol bana.”

Ali, yüreğinin derinliklerindeki ezgiyi dudaklarına taşıyan yankıyı karanlığın dudığına bu sözcüklerle fısıldadı. Hayalhanesinde canlanan görüntülerle çevresinde bulunan şeyler arasında, gecenin hayaletleri, onun gözyaşlarından çıkıp da havaya dağılan günlük buharlarıymış gibi uçuşuyordu.

Tapınağın duvarları üstünde, gökkuşağı renklerinde büyüleyici resimler belirip kayboluyordu.

Böylece bir saat geçti. Gözyaşının bu tür-lüsünden hoşlandı ve kapıldığı hü-zün neredeyse zevk verdi, haz verdi ona. Yü-reğinin vuruşlarını dinledi. Her şeyin öte-sine bakıyor ve orada, bu hayatın giderek solup giden asli örneğini ve o silinip git-tikten sonra da, kendi güzellikleriyle göz kamaştıran, esinlediği görüntülerle de ürkütücü olan bir düşü görüyordu sanki. Vahiy bekleyerek, başını yukarı kaldırıp gözünü göğün derinliklerine diken bir peygamber gibi bekliyordu bundan son-raki anları. Hızlı iç çekmeleri, soluma dü-zenini bozmuştu. Ruhu onun çevresinde havada dolaşıp durmak için onu terk et-mişti de, şimdi yıkıntılar arasında yitirilmiş bir sevgiliyi arıyordu sanki.

Şafak söktü ve sessizlik, rüzgarın geçişi-y-le titredi. Gökyüzü, uykusunda sevdiği ki-şinin yüzünü gören biri gibi gülümsedi. Yı-kık duvarların çatlaklarından kuşlar ortaya çıkmaya başlamışlardı; sütunlar arasında

şarkı söyleyerek yeni bir günün başladığını müjdeliyor, birbirlerini yuvadan dışarı uçmaya, birlikte dolaşmaya çağırıyordu. Ali ayağa kalktı ve elini sıcak alnında gezdirdi. Donuk gözlerle çevresine baktı. Sonra, Tanrı'nın soluğuyla cana gelip gözlerini açan Âdem gibi, çevresindeki her şeye merakla baktı, baktı. Koyunlarına yaklaştı ve onları yanına çağırdı. Hayvanlar kalktılar, silkindiler ve onun arkasından yeşil çayırlara doğru koşar adım gittiler.

Sürüsünün önünde yürüyor ve büyük gözleriyle sessiz, sakın göklere bakıyordu. En içrek duyguları, gerçeklikten kalkarak, ona var oluşun sırlarını ve mahrem bilgilerini sağlamak, geçmiş çağlarla birlikte yaşanıp gidenleri ve onlardan kalanları, bir kıvılcım çakışı kadar kısa bir an içinde ona göstermek ve yine o kısacık an içinde onları unutturmak ve sonra da ona kendi özlemlerini ve arzularını geri getirmek için yukanlara süzölmüşlerdi. Ve o kendiyse ruhunun en kuytu köşesi arasında, gözle

ışık arasındakine benzer bir perde buldu. İç çekti ve onun bu iç çekişle, tutuşan yüreğinden bir alev yükseliverdi.

Şırıltısıyla kırların sırlarını açığa vuran derenin kıyısına geldi ve orada, dallarını derenin tatlı sularını emmek ister gibi suyun üzerine sarkıtan bir söğüt ağacının altında oturdu. Koyunlar başlarını eğmiş ön dişleriyle harıl harıl otları kırpıp duruyorlardı. Yünlerinin beyazlığında sabahın çiğ damlaları parıldıyordu.

Daha birkaç dakika geçmemişti ki, Ali, yüreğinin hızla çarptığını ve yine içinin titrediğini hissetti. Gün ışığı yüzüne vurunca, uykudan sıçrayarak uyuyan biri gibi silkindi ve çevresini gözden geçirdi. Ağaçların arasında, omzundaki testiyle ona doğru yaklaşan bir kız gördü. Kız yavaş adımlarla suya yaklaştı; çıplak ayakları otların üzerindeki çiğle ıslanmıştı. Suyun kıyısına iyice yaklaşıp testisini doldurmak için suya eğildiğinde derenin karşı kıyısına doğru baktı ve Ali'yle göz göze geldi. Bir

çığlık atıp testiye yere bıraktı ve hemen biraz geri çekildi. Yitirdiği bir yakınını bulan birinin davranışydı, bu.

Bir dakika geçti. Geçen saniyeler, bu iki yürek arasında uzanan yolu peş peşe yanıp sönercek aydınlatan kandiller gibiydiler; ve bu kandiller yanıp sönerken de, sessizliğin yüreğinden, bu iki genç yüreğe bulanık hatıraların yankısını geri getiren tuhaf bir ezgi yaratıyorlardı; ve onların her birine ötekini, bu dereden, bu ağaçlardan uzakta, gölgelerle, karartılarla çevrilmiş başka bir yerde gösteriyorlardı. Her biri ötekine, yalvaran gözlerle bakıyor, her biri ötekini bakışlarında bir yaklaşma arzusu okuyor, her biri ötekinin soluk alıp verişini aşkın kulaklarıyla dinliyordu.

Orada öyle birbirlerine bakarken, ruhun bütün dillerinde birbirleriyle konuştular, muhabbet ettiler. Ve yürekten yüreğe ulaşan bilgi, yakınlık duygusu, tanıma izlenimi, bütün kapsamlarıyla bu iki ruhu kuşattığında, Ali görünmeyen bir güç tarafından

güdülenmiş gibi, irade dışı adımlarla suyun öteki yakasına doğru yürüdü. Kıza yaklaştı, onu kucakladı ve dudaklarından, yanaklarından, boynundan ve gözlerinden öptü. Kız onun kolları arasındayken ona hiçbir direnç göstermedi, sanki bu kucaklamanın verdiği hoşnutluk ve erinç, iradesini bütünüyle elinden almış, dokunmanın verdiği esrime onun bütün gücünü emmişti. Yasmine kokusunun kendini rüzgâra bırakması gibi, o da kendini bu esrimeye bırakmıştı. Başını, yorgun bir ruhun rahatı ve güveni bulunca yaptığı gibi, erkeğin göğsüne yasladı ve derin derin içini çekti. Bir iç çekiş ki, baskı altındaki bir yüreğin genişlemesini ve derin bir uykudan uyanan bir hayatın doğrulup ayaklanmasını haber veriyordu. Kız başını kaldırdı ve onun gözlerine baktı; sessizliğin diliyle -ruhun diliyle- konuşmasını seven ve insanlar arasında alışılmış konuşma tarzlarını küçümseyen birinin bakışıydı, bu. Aşkın, kupkuru sözcüklerin bedenine girmiş bir ruh olmasını istemeyen birinin bakışı...

İki sevgili söğüt ağaçlarının arasında do-
laşmaya başladılar. Her birinin biricikliği,
ikisinin bir arada ortaya koydukları biri-
cikliği anlatan dilin çözülmesi için bir ilk
adımdı sanki. Ve sessizliğin yüreğine aşkın
esinlediği şeyleri işiten binlerce kulak vardı
orada; ve yüreklerde de, yüzlerde de mut-
luluğun parıltısını gören binlerce göz...
Koyunlar, otların ve çiçeklerin başlarını ko-
pararak, onların peşinden geliyorlardı. Ve
kuşlar... Kuşlarsa her köşeden neşe ve esri-
menin şarkılarıyla katılıyorlardı, onların bu
yürek şenliğine.

Vadinin sonuna vardıkları zaman, güneş
tepelere yükselmiş ve onları altın bir ör-
tüyle örtüvermişti. Menekşeleri gölgesiyle
koruyan bir kayanın üzerine oturdular.
Bir esinti, onları öpmek için uzanmış gö-
rünmeyen dudaklar gibi, saçlarında gezi-
nirken, kız bir an Ali'nin siyah gözlerine,
gözlerinin içine baktı. Ali'nin parmak
uçları onun dudaklarını okşarken kendini

büyülenmiş hissetti. İradesi tutsak olmuştu. Yaralayacak kadar tatlı, içe dokunan bir sesle;

“Tanrıça Astarte, bizim ruhlarımızı yeniden bu hayata getirdi ki,” dedi, “aşkın erinçlerinden ve gençliğin nimetlerinden yoksun kalmayalım, sevgilim.”

Ali gözleri kapalı dinledi bu sözleri, çünkü kızın sözlerindeki müzik, onun uykusunda sık sık gördüğü bir rüyanın apaçık, birebir bestesi gibiydi. Görünmeyen kanatların onu bu mekândan alıp nerede olduğunu bilmediği garip bir adaya götürmüş gibiydi. Bir divanın yanında duruyordu. Divanın üzerine, canını ılık dudaklarıyla ölümün emip aldığı dünya güzeli bir kadının cesedi uzatılmıştı. Bu ürkütücü sahne karşısında, elinde olmadan endişeyle bağırdı. Sonra gözlerini açtı ve genç kızı yanında oturur buldu; dudaklarında sevdalı bir gülüş, bakışlarında da hayatın parıltısı vardı. Onu görünce Ali’nin yüzü gevşedi, içi rahatladı; hayalini gördüğü şeyler dağılıp gitmiş ve şimdi geçmişi de, geleceği de unutmuştu...

Sevdalılar kucaklaştılar ve ancak dudaktan dudağa ikram edilebilen aşk şarabından doyuncaya kadar içtiler. Ve birbirinin kollarında, gölgeler uzaklaşıncaya, güneş sımsıcak ve ışıktan elleriyle yanaklarını okşayarak onları uyandırıncaya kadar orada uyudular.

YUHANNA VE
KAÇIK

Yuhanna ve Kaçık

Yuhanna, yaz boyunca her sabah, omzunda sabanı, öküzlerini ve danalarını önüne katarak tarlanın yolunu tutar, yolda giderken de, ardıc kuşlarının ötüşlerine ve ağaçların hışırtısına kulak kesilir, zevkle dinlerdi onları. Öğlen vakti girince, kendine yeşil çayırların alt tarafında bir yatak açan derenin kenarına oturur, yemeğini yerdi. Karnı doyunca, yediği ekmekten artırdığı parçaları kuşlara bırakırdı. Akşam vakti, güneş, gün ışığını torlayıp toplayarak dağların ardına çekilince de, Kuzey Lübnan'ın uzaklardaki köylerine, köycüklerine bakan yoksul evine dönerdi. Orada akşamları, annesi babasıyla oturur, onların günlük konuşmalarını, gelmiş geçmiş üzerine anlattıklarının dinler ve bunu yaparken giderek üzerine bir bitkinlik çöker, uyku basar, dalıp giderdi.

Kış günleri gelince, ısınmak için ocağın yanında çömelip oturur, rüzgârın uğultusunu, ona ses katan şeylerin hışırtılarını, çığlıklarını dinleyerek, mevsimlerin birbirlerini izlemesi üzerine derin düşüncelere daldardı. Pencereden, kar örtüsü altında uzanan vadiye ve orada son yaprağına kadar dökülmüş çıplak ağaçlara bakar, onları, dışarıda sert soğuğun ve haşın rüzgârın merhametine terkedilmiş bir yoksul insanlar kalabalığı olarak görürdü. Upuzun geceler boyunca, annesi ve babası yatmak için aynı mekândaki yataklarına çekilinceye kadar o otururdu. Onlar uykuya geçince, kalkar, ağaç bir sandığı açar, gaz lambasının ölgün ışığı altında, zaman zaman uyuyan babasını göz ucuyla gözetleyerek, öyle gizli gizli okumak için, sandıktan *İncil*'i çıkarırdı. Gizleyerek okurdu onu, çünkü babası *İncil*'i okumayı yasaklamıştı ona. Yasaklamıştı, çünkü papazlar, eğitimsiz,

basit bir kafanın İsa'nın öğretilerinin sırlarını araştırıp öğrenmeye kalkmasına izin vermiyorlardı. Bunu yapsalardı, kilise aforoz ederdi onları. Bu yüzden de, Yuhanna bütün gençliğini kırların ihtişam ve güzelliğiyle İsa'nın, ışık ve esin dolu kitabı arasında geçirdi. Babası ne zaman konuşacak olsa, onu dinler, kendisi tek bir kelime sarfetmez, sessiz kalırdı. Kendi akranlarıyla olduğu zaman da çok defa sessizce oturur, gözleri ötelerde, akşam alacakaranlığının göğün mavisiiyle buluştuğı yere dalar giderdi. Ve ne zaman kiliseye gitse, oradan üzüntüyle dönerdi eve. Çünkü mihraptan ve sunaktan işittiğı şeyler, onun *İncil*'den okuduklarıyla örtüşmüyordu. Ve kilisede toplanan müminlerle onların rehberlerinin sürdürdüğü hayatta, Nasıralı İsa'nın kitabında sözünü ettiğı hayatın güzelliğinden eser bile yoktu.

Bahar kırlara ve çayırlara geri döndü. Karlar eriyip gitti. Dağların tepelerinde, bahar güneşine bir süre daha direnen karlar da sonunda eridi ve dereler, derecikler

halinde tepelerden aşığı kıvrıla büküle vadilere indi. Ve çok geçmeden birbirleriyle ve daha büyük akarsularla, çaylarla, ırmaklarla birleşerek, geçtikleri her yerde çağiltılarıyla, uğultularıyla doğayı uykusundan uyandıra uyandıra denizin yolunu tuttular. Elma ve armut ağaçları çiçeklendi, kavak ağaçları, söğüt ağaçları yemyeşil yapraklarla giyinip kuşandılar ve dağı bayırı çimen çiçek sarıverdi.

Yuhanna ocak başında oturup baharı beklemekten artık sıkılmıştı. Danaları daracak ahırda huzursuzdular, yeşil çayırları özlüyorlardı. Çünkü ot ve saman stoku çoktan tükenip gitmişti zaten. Bunun için de, ilk iş olarak, onları ahırdan çıkardı ve kırlara salıverdi. *İncil*'ini, kimse görmesin diye, çayıra varıncaya kadar pelerinin altında taşıyordu. Kasvetli bir kule gibi tepelerin arasında yükselen manastırın arazisine yakın bir vadinin yamacında yemyeşil bir çayır uzanıyordu. Bu çayırdaki otlamak için etrafa dağıldı Yuhanna'nın danaları. Yuhanna, yamaçta bir kayaya sırtını verip

oturdu ve kâh olanca güzelliğiyle gözlerinin önünde uzanan vadiyi seyretti, kâh, ona Göklerin Krallığından söz eden kitabından parçalar okudu.

Paskalyadan önceki büyük perhizin sonlarına yaklaşıldığı ve et yemekten kaçınan perhizdeki köylülerin Paskalya yortusunu sabırsızlıkla bekledikleri günlerden biriydi. Fakat öteki bütün yoksul çiftçiler gibi, Yuhanna da, kendileri için perhizli günlerle, şenlik günlerinin, yiyecek et bulmak bakımından farkı olmadığını çok iyi biliyordu. Hayatın kendisi uzun mu uzun bir oruç günü gibiydi onun için. Öteki yoksullar gibi onun da nasibi, alın teriyle yoğrulmuş ekmekten ve kanı pahasına satın alınmış biraz katıktan başka bir şey değildi. Etten ve pahalı yiyeceklerden kaçınmak her zaman için doğal bir şeydi. Oruç ona bedensel açlık vermiyordu, fakat ruhunu acıktırıyordu. Çünkü ona İnsan Oğlu İsa'nın çektiği ıstırabı ve O'nun yeryüzündeki hayatının bitişini hatırlatıyordu.

Kuşlar birbirlerine seslenerek Yuhanna'nın çevresinde kanat çırpıyor, yukarılardan kırlangıç sürüleri geçiyordu. Çiçekler, güneşin ılık ışınlarında banyo yapar gibi rüzgârda hafif hafif bir o yana, bir bu yana sallanıyorlardı. Bütün bu süre içinde kitabını okuyan Yuhanna, başını kaldırdı. Uzakta şehir kilisenin kubbelerini ve vadiye serpiştirilmiş köyleri gördü. Çanların sesini işitti. Gözlerini kapadı ve ruhunun, yüzyıllarca önceki eski Kudüs'e uçup gitmesine ve orada İsa'nın sokaklardaki ayak izlerini aramasına ve O'nu görenlere, O'nun yanından geçme şansına erişenlere O'nu sormasına izin verdi. Dediler ki ona: "Şurada bir körün gözlerini açtı O; şurada da bir kötürümü ayağa kaldırdı. O'nun için yaptıkları dikenli tacı şurada başına koydular. Bu sokakta durdu ve kalabalığa hikmetli kıssalar anlattı. Burada da O'nu bir sütuna bağladılar ve yüzüne vurdular, sonra kamçıldılar onu. Şu dar geçitte bir fahişenin günahlarını affetti. Burada, çarımının ağırlığı altında sendeledi ve yere düştü."

Yuhanna, bu görüm sırasında, İsa'nın, çarmıhta can çekişirken duyduğu acıyı O'nunla birlikte adeta bedeninde hissetti, ve İsa göğe çekilirken de, ruhu O'nunla birlikte adeta göğe yükseldi. Hayallerden sıyrılıp oturduğu yerden kalktığı zaman öğlen güneşi tepeye varmıştı. Etrafına bakındı, fakat danalarını göremed . Bakmadığı yer kalmadı, ama onları bulamadı ve dümdüz çayırdı, göz önünde domuzların böyle gözden kaybolmaları şaşkınlık içinde bıraktı onu. Kırları, avuç içindeki çizgiler gibi yarıp geçen yola vardığında, uzaklarda, siyah elbiseler içinde bahçelerin ortasında dikilip duran bir adam gördü. Ona doğru hızlı adımlarla yürüdü ve yeterince yaklaşıncı bu adamın manastır rahiplerinden biri olduğunu fark etti. Yuhanna başını eğerek muhterem pedere selam verdi ve ona bu bahçelerde onun danalarını görüp görmediğini sordu.

Rahip, öfkesini gizlemeye çalışarak ona baktı ve sert bir tonla, “Evet gördüm onları,” diye cevap verdi, “buradalar. Gel benimle ve gör onları.” Yuhanna, manastıra kadar rahibin peşinden gitti. Orada, geniş bir ahırda iple bağlanan ve bir başka rahip tarafından da gözetlenen danalarını gördü. Elinde, hayvanları gütmek için kullandığı ağır bir değnek vardı. Yuhanna onları götürmek ister gibi bir hareket yapınca, rahip onu pelerinininden kavradı ve yönünü manastırın kapısına çevirerek, yüksek bir sesle, “İşte burada suçlu çoban; yakaladım onu,” diye bağırdı. Onun bu bağırtısına, her yönden keşişler ve rahipler koşup geldiler. Onu alıp, giysilerinin kalitesi ve asık suratıyla ötekiler arasında hemen seçilen Başrahibe götürdüler. Bir ganimet ele geçiren askerler gibi Yuhanna’nın başına toplandılar. Yuhanna Başrahibe baktı ve saygılı, yumuşak bir sesle, “Ben ne yaptım ki,” diye sordu, “bir suçlu gibi davranıyorsunuz bana ve beni burada tutuyorsunuz?”

Başrahip, testere sesi gibi yırtıcı bir sesle, “Sürünü manastıra ait arazide otardın ve hayvanların bizim asmalarımızı kemirip zıkkımlandılar. Biz de onları tutup buraya getirdik, çünkü bir sürünün verdiği zarardan o sürünün çobanı sorumludur.” Bunları söylerken, Başrahibin yüzündeki öfkeli ifade gittikçe sertleşmişti. Yuhanna yalvaran bir sesle, “Fakat muhterem peder,” dedi, “onlar ağızsız dilsiz, akılsız yaratıklar ve ben de yoksul bir adamım. Kollarımın gücünden ve bu hayvanlardan başka bir şeyim yok. İzin ver, onları alıp götüreyim. Size söz veriyorum, bir da asla bu çayıra adım atmayacağım.”

Muhterem Peder ileri doğru bir adım attı, elini göğe doğru kaldırdı ve “Tanrı bizi buraya yerleştirdi ve bu arazinin gözetilme işini bize emanet etti,” dedi. “Onun seçilmiş kulu büyük Elisha’nın arazisi burası. Gece gündüz bütün dikkatimiz bu arazinin üzerinde; kutsal bir arazi çünkü burası. Ve buraya izinsiz giren ateşte yanar, ateşte. Verdiğin zararın bedelini manastıra

ödemeyi reddedersen, hayvanlarının karınlarındaki otlar onlar için zehre döner, zehre. Senin için başka kurtuluş yok; manastırın zararını son kuruşuna kadar ödemedен danalarını burada alıkoyacağız.”

Başrahip arkasını dönüp gitmek için davranınca, Yuhanna önüne geçip onu durdurdu ve yalvaran bir sesle, “Size yalvarırım, muhterem efendim,” dedi, “size yalvarırım, İsa’nın ıstırap çektiği, Meryem Ana’nın da kederinden ağladığı bu mübarek günlerin hakkı için, izin ver danalarımı alıp gideyim. Bana karşı yüreğinizi katılaştırmayın, efendim, ben yoksul bir köylüyüm, manastırsa zengin ve güçlü; şüphe yok ki, benim aptallığımı bağışlayacak ve yaşlı babama merhamet edecektir.” Başrahip Yuhanna’ya baktı ve alaycı bir sesle, “Manastır, tek bir darı tanesi için bile seni affetmeyecek, aptal herif,” dedi. “Bu senin yoksul ya da zengin olmanla alakalı bir şey değil. Sen kim oluyorsun ki, gizli saklı anlamlarını ancak biz

ruhanilerin bildiği kutsal şeyleri ağzına alarak, yok onların hakkı içinmiş, yok bilmem neymiş falan, falan, sıralayıp, sonra da benden isteyeceğini istiyorsun. Bak sana söylüyorum işte, danalarını buradan çıkarıp götürmek istiyorsan, onların yedikleri otun bedeli olarak toplam üç dinar ödemek zorundasın.” Yuhanna, şaşkınlık içinde, “Ama benim hiçbir şeyim yok,” dedi, “zavallı babamsa beş kuruşsuz bir yaşlı. Merhamet edin, muhterem peder, merhamet edin bana ve babama.”

Başrahip eliyle sık gümrak sakalını okşadı. “O zaman git, kendi arazinin bir kısmını sat ve üç dinar getir bize. Hiç tarlan olmaması pahasına cennete girmen, sunağın önünde bu inatçı tutumunla Elisha’nın öfkesini çağırıp, ebedi ateş içinde kalacağın cehennemi boylamandan daha iyi değil mi senin için?”

Yuhanna bir süre sessiz kaldı. Sonra gözlerinde parlak bir ışık belirdi ve yüzü

sevinçle aydınlanır gibi oldu. Alttan alan, rica eden, yalvaran birinin tavrını bırakıp güçlü ve kararlı birinin tavrını takındı şimdi. Ve yeniden konuşmaya başladığı zaman, sesinde, dersini iyi bilen bir gencin öz güveni vardı.

“Ne diyorsunuz siz,” diye söze girdi, “yoksullar, manastırın sandıklarını daha çok altınla, gümüşle doldurmak için, kendi ekmeklerini çıkarıp, varlıklarını sürdürmek için ekip biçtikleri tarlalarını mı satsınlar diyorsunuz? Elisha’nın aç hayvanların işlediği günahı affetmesi için, yoksulların daha yoksul olması, düşkünlerin de acıdan ölmesi gerekir, diyorsunuz siz, öyle mi?” Başrahip huzursuzluk içinde, “İsa Mesih dedi ki, herkese verilecek ve herkes bolluğa ulaşacak; fakat daha önce bolluğa ulaşmış olandan, geri alınmayacak,” diyerek başını salladı. Bu sözleri dinlerken Yuhanna’nın yüreği güm güm vuruyordu göğsünde. Nasılsa kendine güveni artmış, duruşu heybetli bir hal almıştı. Bastığı yer ayaklarının altında yükseliyor gibiydi. Kendini

savunmak için kılıcını çeken bir savaşçı gibi, koynundan *İncil*'ini çekip çıkardı ve "Demek bu kitabın öğretileriyle, siz ey ikiyüzlüler, alay ediyorsunuz, öyle mi? Ve kutsalların en büyüğünü, kötülük saçmak için kullanıyorsunuz. Vay halinize sizin, ikinci gelişinde İnsan Oğlu İsa, manastırlarınızı yıkıp, taşlarını vadiye dağıttığı, sunaklarınızı ve ikonlarınızı tutuşturup yaktığı zaman, vay halinize! Vay halinize sizin, İsa'nın tertemiz kanını ve O'nun annesinin gözyaşlarını alıp satanlar, vay halinize, çünkü o kan ve gözyaşı bir tufan olacak ve sizleri uçurumların dibine çekip götürecektir! Vay halinize, hırs ve tamah putlarının önünde yüzüstü yere kapananlar! Vay halinize, siyah cübbeleri altında simsiyah ve kirli işlerini saklayanlar! Vay halinize, insanlara karşı kalplerini taş gibi katı tutarken, dudaklarından dua ve niyaz eksik olmayanlar; bedenleri sunağın önünde

küçülerek eğilirken, ruhları Tanrı'ya isyan içinde olanlar! Hırçınlığınız, hak bilmezliğinizle beni buraya getirdiniz ve güneşin hepimiz için yeşerttiği küçük bir otlığa girmişim diye bir mütecaviz olarak tutunuz. İsa adına size yalvardığımda ve onun elem ve keder günü hakkı için bağışlanma dilediğimde, cahilce konuşan biri yerine koyarak küçük gördünüz, aşağıladınız beni. Alın okuyun o zaman bu kitabı ve İsa'nın affedici olmaktan kaçındığı bir zaman, bir durum varsa, bana gösterin kitapta bunun yerini. Bu ilahi trajediyi okuyun ve O'nun merhametsiz, sevgisiz olduğu bahsi anlatın bana. O'nun dağdaki vaazında mı? Tapınakta, zavallı fahişeye eza ve işkence edenlerin önünde söylediklerinde mi? Ya da Golgota'da, çarmıhta, bütün insanlığı kucaklamak için kollarını ardına kadar açmasında mı? Siz ey bütün katı kalpliler, evlerinde, hasta yataklarında insanların acılar içinde kıvrandığı, hapisanelerinde talihsiz mahkûmların ümitsizlik içinde çile doldurduğu, tapınak kapılarında dilencilerin

beklediği, yol kenarlarında garip, yoksul yolcuların açıkta konakladığı ve mezarlıklarında dulların ve öksüz çocukların ağladığı şu yoksul şehirlere, yoksul köylere bakın, bakalım, sizi ilgilendiren bir şeyler görebilecek misiniz? Ama hayır, göremezsiniz; siz, bu manastırda, tarlalardan gelen emeksiz ürününün, bağlardan gelen zahmetsiz üzümün ve şarabın tadını çıkararak miskinlik, tembellik ve rahat içinde yaşıyanlar, buradan bakınca elbette göremezsiniz. Ne hastaları ve mahpusları ziyaret eder, ne açları doyurur, ne yolda kalmışları, kimsesizleri barındırır, ne de keder ve yas içinde olanları teselli edersiniz. Elinizde tuttuklarınız ve biz yoksulların atalarından gasp ettikleriniz hoşnut ediyor ve ayakta tutuyor sizi, değil mi! Bunu için de, bir engereğin, avının üzerine atılması gibi, ellerinizi dul kadının elinin emeği üzerine ya da bir köylünün, bir çiftçinin, yaşıllık günleri için ayırdığı üç beş dinar birikimin üzerine uzatıyorsunuz.”

Yuhanna, soluk almak için konuşmasına biraz ara verdi. Sonra, başını gururla yukarı kaldırarak yumuşak bir sesle devam etti:

“Siz çoksunuz ve ben tek başınayım. Tanrı’nın dişi kuzusu, gecenin karanlığında kurtlara yem olabilir, fakat kuzunun, vadideki taşların üzerinde kuruyan kanı; şafağın sökeceği, güneşin doğacağı zamana kadar taşların üzerinde kalır.”

Yuhanna bütün bunları söylerken, ona, esin taşıyan bir güç hükmediyor gibiydi ve onun kendisi de içine doğanları dile getirirken öyle kendinden emindi ve öyle karşı durulmaz bir güçle konuşuyordu ki, keşişler, içleri kin ve öfkeyle dolsa da, onu şaşkınlık içinde sonuna kadar tepki göstermeden dinlemek zorunda kaldılar. Kafesteki aç aslanlar gibi, genç adamı parçalamak için, liderlerinden işaret beklerken hınç içinde titriyor, dişlerini gıcırdatıyorlardı.

Yuhanna konuşmasını bitirinceye kadar öyle kaldılar; ağaçların yukarıdaki dallarını ve güçlü otları kırıp geçiren bir fırtınadan sonraki sessizlik gibiydi onlarınki. Ve sonra Başkeşiş, “Yakalayın bu sefil günahkârı,” diye bağırdı, “elinden Kitap’ı alın ve karanlık bir hücreye kapatın kendisini de. Tanrı’nın seçilmişlerine sataşanlar ne bu dünyada, ne öteki dünyada bağışlanma umabilirler.” Keşişler, aslanların avlarının üzerine atılmaları gibi, Yuhanna’nın üzerine atıldılar; kollarını bağladılar ve götürüp daracık bir hücreye kapattılar; hücrenin kapısını kilitlemeden önce de, yumruk ve tekmelerle dövdüler onu.

Talihin, düşmana tutsak olarak armağan ettiği Yuhanna, genç ve muzaffer, bir süre sonra karanlık hücrede doğrulup ayağa kalktı. Duvardaki küçük bir delikten, dışarıda gün ışığı altında uzanan vadiye baktı. Yüzünün ışıldığını, ruhunun ilahi hoşnutlukla kucaklandığını hissediyordu; yüreğini doldurup taşan tatlı bir huzur içindeydi. Bedeni bu daracık hücrede mahpustu, ama ruhu, çayırlarda ve harabeler arasında

rüzgârların sırtında dolaşmakta özgürdü. Keşişlerin uyguladığı şiddet, kollarını bacaklarını çürütmüştü, fakat içsel donanımlarına, duygularına, hayallerine dokunamamıştı. Onları elinde tuttuğu o iç sığınakta, Nasıralı İsa'yla birlikte güvendeydi. Ne zulüm ve işkence haklı olanı incitebilir, ne de baskı ve şiddet, doğrunun yanında olanı yıldırayabilir, etkisiz kılabilirdi. Sokrates gülerek içmişti baldıran zehrini. Aziz Paul hoşnut olmuştu taşlanmaktan. Vicdanımızı gizli tuttuğumuz, sesini kısıtığımız zaman, vicdanımız bizi incitir, huzursuz eder. Ama ona ihanet ettiğimizde bizi yargılar ve cezalandırır.

Yuhanna'nın annesi ve babası, çocuklarının başına geleni öğrendiler. Annesi, bastonu yardımıyla yürüyerek manastıra geldi ve kendini Başkeşiş'in ayaklarına attı. Ağladı, ellerine sarılıp öptü ve oğluna acıyıp, onun cahilliğini bağışlaması için ona yalvardı yakardı. Başkeşiş, başını, dünya işlerinden ötelere çeviren biri gibi, göklere

doğru kaldırdı ve yaşı kadına, “Biz oğ-
lunun haytalığını bağışlayabilir, dik başlı-
ğını, akılsızlığını görüp geçebiliriz, fakat
manastırın gözetilmesi, korunması gere-
ken kutsal hakları var. Biz alçak gönüllü-
lkle, yufka yüreklilikle insanların haddi
aşmalarını affedebiliriz, fakat büyük Elis-
ha, bağına, bahçesine tecavüz edenleri ve
arazisinde hayvanlarını otlatanları ne hoş
görür, ne de affeder.”

Yuhanna’nın annesi, gözyaşları buru-
şuk yanaklarından aşağı akıp giderken,
Başkeşiş’e baktı, baktı ve sonra boynun-
daki gümüş kolyeyi çıkarıp onun eline bı-
rakırken, “Bu kolyeden başka verecek bir
şeyim yok, muhterem peder,” dedi. “Bu,
evlendiğim gün, bana annemin verdiği he-
diyedir. Manastır, oğlumun işlediği suçun
kefareti olarak, umarım, bunu kabul eder.”

Başkeşiş kolyeyi alıp cebine attı ve kadın
minnet ve şükranla onun eline sarılıp öper-
ken, “Vay haline bu yeni neslin,” dedi.
“Çünkü Kutsal Kitap’ın ayetleri onların

üzerinde ters etki bıraktı; çocuklar ekşi üzüm yediler ve anaların, babaların dişleri kamaştı, işte böyle!.. Şimdi evine git, iyi kadın, evine git de dua et, Tanrı akılsız oğlunu ıslah etsin ve o da tez zamanda aklını başına toplasın.”

Yuhanna kapatıldığı hücreden çıktı ve danalarını önüne katarak, bastonunun yardımıyla yılların yükü altında iki büküm yürüyen annesinin yanında yavaş adımlarla yürüdü. Eve vardığında, ahırda danaların önüne ot koydu ve sonra günün çekilen ışığını seyretmek üzere pencerenin yanında oturdu. Aradan fazla zaman geçmemişti ki, babasının alçak sesle annesine şunları söylediğini işitti: “Oğlumun aklının biraz zayıfça olduğunu sana kaç kere söyledim, Sarah, fakat sen bunu hiç kabul etmedin. İşte şimdi artık itiraz etmezsin herhalde bana; çünkü onun bu yaptığı, ne kadar haklı olduğumu açıkça gösteriyor. Muhterem pederin sana bugün söylediğini, ben sana üç yıldır söyleyip duruyorum.”

Yûhanna, göğün batı ufkuna bakmaya devam etti. Orada, batan güneşin ışınları ufku kapayan bulut kütlelerini kızıla boyamıştı.

Paskalya zamanıydı ve perhiz yerini şenliklere bırakmıştı. Yeni kilisenin yapımı tamamlanmıştı. Kilise, çan kulesi ve kubbesiyle, Besharry'nin evleri yanında, halkın yıkık dökük meskenleri arasında ihtişamla yükselen bir kral sarayı gibiydi. Şehir halkı, tapınağın çevresinde toplanmış, piskoposun gelip, tapınaklarını açmasını ve tapınağın sunağını takdis etmesini bekliyordu. Bu ruhani rehberin şehre giriş anının iyice yaklaştığını hissedince, insanlar, onu yolda karşılamak için toplu halde şehirden dışarı çıktılar. Ve piskopos, gençlerden oluşan kilise korosunun söylediği şükür ve övgü şarkıları, rahiplerin tilaveti, zil ve çan sesleri

arasında halkla birlikte şehrin kapısından, içeri girdi. Semeri kakmalı, süslemeli, gümüş koşumlu bineğinden indiği yerde de, onu karşılamak için orada bekleyen din adamlarının ve şehrin ileri gelenlerinin övücü, yüceltici sözleriyle, kilise görevlilerinin öven kutlayan terennüm ve neşideleriyle karşılandı. Yeni kiliseye vardığı zaman, Piskopos'un sırtında altın işlemeli bir rahip cübbesi, başında, mücevherlerle süslü bir taç, elindeyse, değerli taşlarla ince ince süslenmiş bir çoban değneği vardı. Kalabalık, piskoposun çevresinde, havaya yayılan gül ve günlük kokuları ve sayısız kandilde parıldayan titrek alevler arasında, rahiplerin tilavet ettiği dua ve yakarışlara uğultusuyla katılarak kiliseyi çepeçevre dolaştı.

O sırada Yuhanna da orada, yükseltilmiş bir zemin üzerinde, çobanların, çiftçilerin arasındaydı ve bu manzarayı kederli gözlerle izliyordu. Bir yanda ipekli giysileri, altın kapları, altın buhurdanlıkları, gümüş şamdanlarıyla kilise mensuplarını, bir yanda da, bu kutsama törenini görmek ve ortak sevinci paylaşmak için küçük köylerden,

mezralardan gelmiş yoksul, perişan insanları görünce acı ve esef içinde içini çekti. Bir yanda, kadife ve satenlere bürünmüş güç ve güçlüler vardı, bir yanda, çullar ve paçavralar içinde sefalet. Şurada zenginlik ve güç, şarkılarla, neşidelerle kişileştiriyordu dini; burada güçsüzleştirilmiş bir halk, yoksul ve özgüvensiz insanlarıyla, dinin deruni ruhunu Yeniden Dirilme inancında buluyordu. Sessizce dualar ve kırık gönüllerden yükselen iç çekişler göğe doğru kanatlanıyor ve göktekilerin kulağına fısıltılar halinde ulaşıyor olmalıydı. İşte şurada önderler ve rehberler vardı ki, güç onlara, her zaman yeşil kalan sedir ağacının hayatı gibi bir hayat vermişti. Ve burada da, hayatları, kaptanlığını Ölüm'ün yaptığı, dümeni dalgaların eliyle kırılmış, yelkenlerini amansız rüzgârların paramparça ettiği bir gemideymiş gibi geçen, doğuştan teslimiyet içindeki köylüler vardı. Şurada gaddar tiranlık, burada kör teslimiyet. Hangisi

hangisinden türüyor? Tiranlık, alçak yerlerden, yumuşak ve verimli topraklardan başka toprakta büyümeyen bir ağaç mı? Yoksa, teslimiyet, üzerinde dikenden başka bir bitki yetişmeyen terk edilmiş bir arazi mi?

Bu acı veren sorularla ve kemirici düşüncelerle meşguldü Yuhanna'nın zihni. Kollarını, neredeyse boğazından soluğun geçmesini önleyecek kadar sıkı sıkı kendi göğsüne dolamıştı; o kadar ki, soluk alıp verebilmek için göğsü yırtılacaktı sanki. Kilisenin açılış töreni bitinceye, kalabalık dağılıp, herkes kendi yoluna gidinceye kadar, Yuhanna bu gerginlik içinde kaldı.

Bu gerginlikten sıyrılır sıyrılmaz da, görünmeyen bir güç, kendisini, ayağa kalkıp onun adına konuşmasını istiyormuş gibi bir his duydu içinde. Kalabalığın içinde onu öne çıkmaya ve bir vaiz gibi, göklerin ve yerin gözü önünde konuşmaya zorlayan bir güçtü, bu.

Tören için hazırlanan platformun ucuna geldi, gözlerini yukarılara dikti, elini göğ'e doğru kaldırdı ve oradaki gözleri ve kulları kendisine yönelmek zorunda bırakan güçlü bir sesle;

“Ey İsa,” diye bağırdı, “ey, orada, yukarıda o ışık halesi içinde oturan Nasıralı Adam, göğün o mavi kubbesinin oralar-dan eğil ve biraz buraya, aşağılara bak; geçip gidici günlerini daha dün bir pelerin gibi giydiğin yeryüzüne eğil de bak. Eğil ve bak, ey Kutlu Bahçıvan, ey çalışkan ve mutakit Toprak İşçisi; çünkü çalı dikenleri, senin alın terinle hayatı yenileyen çiçek tohumlarını boğdu, boğmaya devam ediyor. Yeryüzüne bak, ey Çoban, çünkü senin omzunda taşıdığın körpecik kuzuyu kurtlar parçalıyor, parçalayacak. Toprak senin masum kanını emmeye ve senin sıcak göz yaşların da insanların kalplerini yakmaya devam ediyor. Senin soluğunun sıcaklığı çöl rüzgârlarına dağılıyor. Senin ayak izlerinle kutsanan ülke, güçlü olanın ayakları altında zayıfın ve dışlanmış olanın kemiklerinin öğütüldüğü; zalimlerin, zorbaların eliyle,

güçsüzlerin kırılıp geçirildiği bir savaş alanına döndü. Ezilenler karanlığın içinden bağıyorlar, fakat tahtlarında Senin adına oturanlar hiç aldırıyor onların çığlıklarına. Kürsülerden Senin adına, Senin sözlerinle vaaz verenler, aldırıyorlar yoksulların, mahrumların feryatlarına. Bu vaizler, Senin, Hayatın Sahibi aşkına gönderdiğin, bu meslekten ‘kuzu’lar, Senin kollarının arasında tuttuğun, koruduğun asıl kuzunun, o Körpecik Kuzu’nun kanatlarını yolmayı kendilerine iş edinen saldırgan mahluklara dönüştüler. Senin, Tanrı’nın zatından insanların katına indirdiğin hayat kelimesi, kitabın sayfaları arasında örtüldü, gizlendi ve onun yerini, kalplere korku ve dehşet salan ürkütücü homurtular, azarlamalar ve tehditler aldı. Bu adamlar, Ey İsa, Senin adını yüceltmek için tapınaklar, manastırlar inşa ettiler ve onları, yoksul ellerin ürünü ipeklilerle, altın, gümüş işlemelerle süslediler. Ama, Senin seçilmiş yoksullarını, Seni anmak için

kandillerle aydınlattıkları, günlük kokularıyla ttsledikleri sokaklarda a ve çıplak bıraktılar. Senin Tanrısalııına inananlar, ekmeğini aldılar, Senin yoksullarının. Senin cbbeli mminlerin, mezmurları, ilahileri ve neşideleriyle yeri gğ inletseler de, onların bu yaptığı, kszlerin feryadını, dulların ağıtını, sızlanışını rtmekten, duyulmaz kılmaktan başka bir işe yaramıyor. Öyleyse, gel, Ey İsa, gel ikinci bir kere daha ve tapınaklardan çıkar din tacirlerini. nk onlar, kurdukları tuzaklarla, çevirdikleri dolaplarla, tapınakları yılan yuvalarına çevirdiler. Gel ve gszn elinden onlara ve Tanrı'ya ait olanı koparıp alan bu Sezarlarla hesaplaş. Senin sağ elinle ektiğin bağa bir bak. Kurtlar asma dallarını kemi-rip yerlere sermişler ve fukara zmler gelip geçenlerin ayakları altında eziliyor. Barış, hoşgry ve kardeşliği ğtlediğin kimselere bak ve gr, nasıl ayrılıklara dşmşler ve nasıl ekişiyorlar aralarında. ekişirken de, bizim huzursuz ruhlarımızı, daralan kalplerimizi aralarındaki savaşın

kurbanı yapıyorlar. Gerçi, bayram bildikleri günlerde, kutsal bildikleri günlerde, Göklerdeki Tanrı'nın şanını yüceltmek için, yeryüzüne barış ve bütün insanlara huzur ve neşe niyaz etmek için seslerini yükseltmesine yükseltiyorlar, fakat, Ey İsa, Senin göklerdeki Baban, isminin kirlı dudaklarla ve yalan söyleyen dillerle anıldığında yüceltilmiş oluyor mu, söyle? Acıya ve yoksulluğa doğan çocuklarının, ölünceye kadar güçlülerin ve zorbaların karınlarını doyurmak için sabahtan akşama kadar tarlalarda çalıştıkları ve güneşin yakıcı sıcağı altında güçlerinin tükenip gittiğini gördükleri bir dünyada barış olabilir mi, barıştan söz edilebilir mi, Ey İsa? Ezilmiş, dışlanmış insanların ümitsiz gözlerle Ölüm'e, yenilmişlerin kurtarıcılarına baktıkları gibi baktıkları bir dünyada barış olabilir mi, Ey İsa, barıştan söz edilebilir mi? Peki, nedir barış, merhametli İsa? Ve nerededir? Karanlık ve soğuk evlerde aç annelerinin göğsünde süt arayan bebeklerin

gözlerindeki ışıktaki mı? Yoksa taş yataklarında, kendilerine ulaşacağına, rahiplerin eliyle manastırın besili domuzlarına atılan yiyecekleri hayal ederek uykuya dalan yoksulların rüyalarında mı? Nedir neşe, Ey İsa ve ne zaman tattırır kendini? Bir prens birkaç gümüş para karşılığında insanların gücünü, emeğini ve kadınların onurunu satın aldığı zaman mı? Süslü, tumturaklı söylemlerinin, buyruklarının parıltısıyla ve yüzüklerindeki, takılarındaki taşların, ipekli elbiselerinin ışıltısıyla gözlerini kamaştıran güç düşkünü birilerine bedeniyle de, ruhuyla da köle olmaya hazır sessiz yığınların içlerini dolduran şey mi neşe? Zorbalar kılıçlarıyla başlarına çöreklandığı, atlarının toynakları altında kadınlarını ve çocuklarını ezip geçtiği ve toprağı onların kanlarıyla suladığı zaman, bu zulme ve baskıya uğrayan insanları feryat ettiren şey mi, sevinç? Uzat güçlü elini, İsa ve kurtar bizi. Çünkü zulmün eli çok ağır üzerimizde. Yahut Ölüm'ü gönder bize; ölümü gönder ki,

bizi mezara alıp götürsün ve biz de, orada, Senin çarmıhının güvenli gölgesi altında, Senin ikinci gelişine kadar huzur içinde uyuyalım. Çünkü doğrusu, bizim hayatımız, içinde kötü ruhların yuvalandığı bir karanlıktan ve yılanların ve ejderhaların cirit attığı bir cehennem çukurundan başka bir şey değil. Geceleri yorganlarımızın altında saklanan ve yaşama sevinci bizi kırlara, tarlalara çekip götürdüğünde başlarımızın üstünde dolaşan sabah ışığı altında kendilerini açığa vuran kanla ıslanmış kılıçlardan başka nedir ki bizim günlerimiz, bize yaşatılan günler? Acı bize, Ey İsa, merhamet et, Kıyamet günü senin isminle tek vücut halinde bir araya gelecek olan bu çoğunluğa! Onların güçsüzlüğüne, düşkünlüğüne çare ol, İsa!”

Yuhanna göklerle böyle bir konuşma yaparken insanlar onun etrafına toplanmışlardı hemen. Kimileri bu konuşmalardan hoşlandı ve onun için övücü şeyler söyledi; kimileri de öfke duydu ve onu kötüledi.

Biri, “Çok doğru şeyler söylüyor,” diye bağırdı, “bizim için konuşuyor Tanrı’yla. Ve dediği gibi, bizi gerçekten de eziyor güçlüler.” Bir başkası, “Cinler çarpmış bu genci,” dedi, “içine giren şeytanın diliyle konuşuyor.” Bu aynı kişi sonra, “Babalarımız bize asla böyle deli saçması şeylerden söz etmedi daha önce,” diye bağırdı. “Şimdi de böyle zırvalar dinlemek istemiyoruz.” Bir başkası, yanındakine, “Bu genç adam konuşurken, onun sesini, kalbimi kökünden sarsan korkunç bir titreme olarak hissettim içimde,” diye fısıldadı. “Çünkü,” dedi, “tuhaf, anlaşılmaz bir güçle konuşuyordu.” Yanındaki de ona, “Evet öyleydi,” dedi, “ama bizim büyüklerimiz bu konularda bizden daha bilgilidirler. Onlardan şüphe etmek yanlış olur.”

Her yandan bağırp çağırmlar yükselip, sesler sonunda, sahile vurup geri çekilen dalgaların sesini andıran bir uğultuya döndüğünde, bir rahip ortaya çıktı, Yuhanna’yı kolundan tuttu ve götürüp polise teslim etti. Onu valinin konağına götürdüler. Orada ona sorular sorduklarında, tek kelimeyle olsun soruların hiç

birine cevap vermedi. Çünkü İsa'nın da cellatlarının sorularını cevaplamadığını hatırladı. Sonunda onu karanlık bir hapishane hücreye kapadılar. Yuhanna orada başını taş duvara yaslayarak uyudu.

Ertesi gün sabahleyin Yuhanna'nın babası, valinin huzurunda oğlunun deli olduğu yolunda tanıklık yapmak için geldi.

“Efendim,” dedi, “yalnızken onun sık sık sayıkladığını ve olmayan kişilere, olmayan şeylerden bahsettiğini işittim. Geceler boyunca kendi kendine, anlaşılmaz şeyler konuşuyor; sihirbazların büyü teranelerini söylerkenki hallerini andıran ürkütücü bir sesle, gölgeleri, görünmeyen varlıkları çağırır gibi yapıyordu. Zaman zaman onunla oturup kalkan, köyün öteki gençlerine sorun; onlar size onun nasıl başka âlemlerde gezindiğini söyleyeceklerdir. Ona soru sordukları zaman, onlara cevap verdiği çok

ender olurdu. Konuştuğu zaman da, söylediği şeyler karmakarışık ve konuşulan konuyla ilgisi olmayan şeyler olurdu. Annesine sorun, o herkesten daha önce farkına vardı oğlumuzdaki tuhaflığın ve akıldan uzak davranışların. Sık sık onu, dalıp gitmiş gözlerle uzaklara, ufkun orada bir yerlere bakarken görüyor ve çocukların oyuncaklarla konuşması gibi, kendini heyecanla kaptırmış bir halde ağaçlarla, çalılarla, çiçeklerle ya da yıldızlarla konuştuğunu işitiyordu. Dün onun, ruhani görevleriyle alay ederek, zahitçe yaşama tarzlarını küçümseyerek kendileriyle tartışmaya girdiği manastır keşişlerine sorun onu. Oğlum bir deli, efendim, fakat bana ve annesine karşı iyi davranıyor. İhtiyarlık günlerimizde bize bakıyor, bizi geçindiriyor; ihtiyaçlarımızı alnının teriyle karşılıyor. Bize acıyarak onu bağışlayın; annesinin, babasının iyiliği için onu bırakın.”

Bunun üzerine Yuhanna serbest bırakıldı ve onun deli olduğu haberi her tarafa yayıldı. Akranları ondan alayla söz eder oldu.

Ama genç kızlar ona üzüntüyle bakıyor ve “İnsanlarda görülen tuhaflıkların çoğundan gökler sorumlu,” diyorlardı. “Çünkü mesela bu gençte güzellik delilikle bir araya getirilmiş; ve onun şu harikulade güzel gözlerinin ışığı, hasta ruhunun karanlığıyla yan yana duruyor.”

İnsanların verdiği gerilim ve sıkıntılardan kaçarak kendini asude kırlara, meralara atan Yuhanna, çimenle, çiçekle kaplı çayırlarla tepeler arasında, danalarıyla beraberdi. Gözyaşıyla belli belirsiz bulanık gözlerle vadinin sırtlarına dağılmış köylere, köycüklere baktı ve derinden iç çekerek, şunları mırıldandı:

“Sizler çoksunuz, ben tek başınayım. Bana isteğinizi söyleyin ve bana istediğini yapın. Dişi koyun gecenin karanlığında kurtlara yem olabilir, fakat onun kanıyla vadinin taşları üzerinde bırakacağı leke, ancak şafak söküp de güneş yükseldiği zamana kadar gizli kalır.”

kapi

kapi no: 304
edebiyat: 86

ISBN: 978-605-4683-11-6

